

Opinnäytetyö (AMK)

Muotoilun koulutusohjelma

Vaatetussuunnittelu

2014

Riikka Mäntymaa

MODULAARINEN KUOSI

MUUNNELTAVAN VAATETUSKUOSIN
SUUNNITTELU MIR COLLECTIVE -
VAATEMERKILLE

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Riikka Mäntymaa

MODULAARINEN KUOSI – MUUNNELTAVAN VAATETUSKUOSIN SUUNNITTELU MIR COLLECTIVE -VAATEMERKILLE

Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia muunneltavan rakenteen soveltuvuutta digitaalisten vaatetuskuosien suunnittelussa MIR Collective -vaatemerkille. Työn edetessä muunneltavuus tarkentui modulaariseksi kuosiksi.

Opinnäytetyöprosessin aikana tutkimusmenetelminä käytettiin ensisijaisesti kirjallista ja kuvallista dokumenttiaineistoa sekä tekemällä tutkimista. Opinnäytetyöprosessi eteni tekijän ja MIR Collectiven aiempien töiden analysoinnin kautta sommittelukokeiluihin josta saatiin suunnittelutyöhön tärkeää tietoa.

Työn lopputuloksena syntyi MIR Collectiven käyttöön digitaalisten kuosien suunnittelutyökalu. Työn loppuun on liitetty suunnittelutyökalua käyttäen tuotettu digitaalinen vaatetuskuosi.

ASIASANAT:

moduuli, modulaarinen kuosi, digitaalinen kuosi, tekstiilisuunnittelu, MIR Collective

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme in Design | Fashion Design

2014 | 48+1

Paula Hakkarainen

Riikka Mäntymaa

THE MODULAR PRINT-AN ALTERABLE APPAREL PATTERN DESIGN FOR MIR COLLECTIVE

The objective of this Bachelor's thesis was to study the possibilities of an alterable print and pattern design method for the brand MIR Collective. During the process the work focused on modular print design.

The main research methods for this Bachelor's thesis were executed by analysing literature and photographic material. The process progressed by the thorough analysis of the previous work of the author and MIR Collective. By making different composition studies the author gained valuable information for the design process.

The outcome of this Bachelor's thesis is a design tool for digital print and pattern design. A finalized example pattern that was created using this design tool was included as an attachment.

KEYWORDS:

module, modular, digital pattern design, alterability, textile design, MIR Collective

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET	7
3 TIEDONHANKINTA JA TUTKIMUSMENETELMÄT	11
4.1 tutkimuskysymykset	11
4.2 Tutkimusaineistot	12
4.2.1 Kuva-analyysi	12
4.2.2 Dokumenttiaineisto	12
4.2.3 Tekemällä tutkminen	13
4 MIR COLLECTIVE	14
4.1 Henkilökohtainen suunnittelijan identiteettini	14
4.2 MIR Collectiven suunnittelufilosofia ja visuaalinen ilme	18
4.3 MIR Collectiven tulevaisuuden muutostarpeet	21
5 IDEA MODUULISTA	24
5.1 Modulaarinen muotoilu printin suunnitteluvälineenä	26
5.2 Ruudukkoasettelu ja geometriset muodot printin asettelun pohjana	27
6 MODULAARISEN PRINTIN SUUNNITTELU	29
6.1 Sommittelukokeilut ja niiden tulokset	31
6.2 Moduulin muoto ja tyyli	32
6.3 Valmiin luonnoksen sommittelu kuosiksi	39
7 TULOSTEN TARKASTELU	43
8 YHTEENVETO	45

LIITTEET

Osa esimerkkikuosista mittakaavassa 1:1

KUVAT

Kuva 1. Viitekehys.....	9
Kuva 2. Esimerkkejä CTRL Clothingille suunnitellusta ideamallistosta.....	13
Kuva 3. Kollaasi suunnittelemistani kuoseista vuosilta 2009-2013.....	14
Kuva 4. Kollaasi mallistosta Vodou.....	15
Kuva 6. Islay-malliston tunnelmakollaasi	18
Kuva 8. Kuvakaappaus MIR Collectiven internet-sivuilta.....	19
Kuva 9. Tunnelmakuvia Islay-mallistosta. Vahtera, M. 2013.	21
Kuva 10. Samanmuotoisista moduuleista muodostuvia pintoja kuvakollaasissa.....	23
Kuva 11. Geometrisiä kuoseja vuosikymmeniltä.....	24
Kuva 12. Villardin diagrammi suunnittelun pohjana.	26
Kuva 13. Kuosit Cathedral- ja Stingray mallistosta Islay.....	28
Kuva 14. Kuvakollaasi sommittelukokeiluista.....	30
Kuva 15. Piirrokset ja valokuvat joita käytin luonnostelun pohjana.....	32
Kuva 16. Kollaasi Eerik Bruunin ja Albrecht Dürerin grafiikasta inspiraation lähteenä .	33
Kuva 17. Ensimmäisiä luonnoksia.....	34
Kuva 18. Luonnoksen muodon tarkastelu sommittelukokeiluilla.....	36
Kuva 21. Digitaalinen sommittelukokeilu 2.....	39
Kuva 22. Digitaalinen sommittelukokeilu 3.....	40
Kuva 23. Yksityiskohta digitaalisesta sommittelukokeesta 3.	40
Kuva 25. Akryylimaalattu "roiske".....	42
Kuva 26. Villardin diagrammia soveltaen piirretty pohjaruudukko.....	43
Kuva 27. Esityskuva kuosista vaatteessa	44

1 JOHDANTO

Vaatesuunnittelun opintoni ovat jo heti alkuvaiheessa painottuneet kuosien ympärille. Muistini on hyvin visuaalinen, ja hahmotan ja muistan asioita helpoiten kuvien kautta. Ehkä juuri tästä syystä opintojeni aikana suunnittelemini mallistojen ytimessä kulki useimmiten myös kuosi. Kuosi on vaatesuunnittelijalle yksi ulottuvuus lisää kolmiulotteisen vaatteiden päällä.

Painokuosien suosio vaatetuksessa pysyy vankkumattomana vuodesta toiseen. Kuosin vaikutukset vaatteiden ulkonäköön ovat moninaiset, sillä sen avulla voidaan jopa luoda optisia harhoja. Yhdessä taitavan kaavoituksen ja innovatiivisen muotokielen kanssa kuosi voi saada aikaan illuusion kolmiulotteisuudesta. Kuosin avulla voidaan vaikuttaa kehon painopisteisiin, häivyttää kiloja ja pidentää raajoja. Tämän kaiken lisäksi itse kuva-aihe voi kätkeä sisäänsä tuhansia merkityksiä, ilmeisiä tai hienovaraisia. Näistä syistä kuosien käyttö on suunnittelutyössäni ollut aina suuressa osassa, ja olen innokas tutkimaan sen suomina visuaalisia vaihtoehtoja.

Työssäni tutkin, miten voisin suunnitella kuoseja entistä järkevämällä tavalla esteettisestä lopputuloksesta tinkimättä. On ollut vaikeaa löytää tarkoituksenmukaisia, taloudellisia tapoja tuottaa kuoseja, ja usein päädyn tekemään turhaa työtä tai kadotan alkuperäisen idean ytimen. Miten prosessia voisi kehittää joustavammaksi taiteellisesta tuloksesta tinkimättä?

Puhun työssäni modulaarisesta kuosista. Moduuli tarkoittaa itsenäistä, kokonaisuudesta erotettavaa osaa, joka voi hoitaa tiettyä tehtävää, yksikkö. (Nurmi, Rekiaro, Rekiaro, & Sorjanen T. 2004). Työni tavoitteena on tutkia ja löytää moduulirakenteen etuja ja mahdollisuuksia vaatetuskuosin suunnittelussa. Hyödynnän sovelletusti erilaisia graafisen suunnittelun työkaluja omiin tavoitteisiini päästäkseni. Tutkin, onko minun mahdollista luoda itse oma suunnittelutyökalu, jolla voin luoda taloudellisesti ja esteettisesti kilpailukelpoisia kuoseja yhdessä Minna Leinosen kanssa perustamallaeni MIR Collective -vaatemerkille.

2 LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

Vuodesta 2011 olen suunnitellut yhdessä vaatesuunnittelija Minna Leinosen kanssa yhteistyömallistoja MIR Collective -nimekkeen alla. MIR Collective on yhteinen yritysideoimme, jota kehitämme valmiiksi vaatemeriksi. MIR Collectiven vaatteissa on selkeä muoto ja rikas kuosimaailma. Kuoseista olen vetovastuussa minä, leikkauksista ja muotokielestä Leinonen. Opinnäytetyössäni suunnittelen kuosin niin, että otan huomioon havaitut tarpeet ja kehityskohdat.

Ajanpuute on ollut suurin suunnittelutyötäni vaikeuttava ongelma. Pitkään viilaileva, pohtiva ote kuoseja suunnitellessani on auttamatta epätaloudellista eikä usein edesauta parhaimman mahdollisen lopputuloksen syntymistä. Monesti joudun palaamaan alkupisteeseen, sillä valitsemani sommittelu ei toimikaan tai kadotan sen ilmavuuden, joka kuosilla luonnosvaiheessa oli. Työskentelytapani kaipaavat pohdintaa. Mikä oikeastaan onkaan omaa sekä MIR Collectiven ydinosaamista? Miten hyödyntäisin hyviä puoliani mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti antaakseni MIR Collectivelle täyden työpanokseni?

Opinnäytetyöni tavoitteena on tuottaa MIR Collectiven käyttöön rakenteeltaan ja ulkonäöltään muunneltava vaatetuskuosi. Muunneltavuuden vaatimus on syntynyt konkreettisesta koetusta tarpeesta. Printin tulee olla linjassa MIR Collectiven suunnittelutyylin ja –filosofian kanssa. Valmiin kuosin täytyy olla ominaisuuksiltaan helposti muunneltavissa tulevien käyttötarkoitusten ja -vaatimusten mukaan. Tämän lisäksi olisi suotavaa, että muunneltavuudestaan huolimatta kuosi olisi helposti muistettava ja tunnistettava. Printtiä ei kannata suunnitella vain tiettyä sesonkia varten, vaan ihannetilanteessa kuosia voisi käyttää yhä uudestaan päivittämällä sitä uusia mallistoja varten. Hyvässä tapauksessa toimivasta kuosista voi tulla kullanarvoinen ”signature-printti”, eli eräänlainen visuaalinen käyntikortti, jolla MIR Collective erottuu muista vaatemerkeistä.

Opinnäytetyöni tavoitteena on luoda helposti muunneltava kuosi, jota on helppo päivittää mallistosta toiseen aloittamatta suunnittelutyötä aina alusta. Kuosin helppo ja nopea muunneltavuus on tärkeää, sillä kuosin tulee olla myös taloudellisesti tuotettava. Helpolla muunneltavuudella säästetään suunnittelutyön kustannuksissa.

Suunnitellessamme MIR Collectiven aikaisempia mallistoja printin suunnittelu on ollut ikään kuin irtonainen osansa malliston suunnittelun ohessa. Mikäli kuosia olisi helppo muunnella jopa kaavoitusvaiheessa, nivoutuisivat myös muoto-kieli ja printti luontevammin yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Tällaista kuosia olisi myös muunneltavuutensa vuoksi helppoa ja kustannustehokasta varioida seuraaviinkin mallistoihin, eikä kaikkea työtä tarvitsisi tehdä alusta alkaen. Myös tunnistettavuuden kannalta jatkuvasti eri muunnelmina esiintyvä printti olisi hyödyllinen.

Aion hyödyntää suunnittelutyössä moderneja sähköisiä suunnittelutyökaluja, mutta itse printissä tulisi näkyä ihmisen orgaaninen kädenjälki, jotta se sopisi MIR Collectiven visuaalisen ilmeeseen. Konkreettisten tavoitteiden lisäksi prosessin sivutuotteena kehitän omaa suunnittelijan identiteettiäni sekä uusin ja parannan työskentelytapojani.

Kuva 1. Viitekehys

Viitekehyksessä (kuva 1) olen sijoittanut tavoiteltavan tuloksen eli muunneltavan printin keskiöön, ja sen ympärille työn tulokseen vaikuttavat asiat. Yhtä suuria vaikuttimia ovat MIR Collective, oma suunnitteluidentiteettini ja muunneltavuus. Työni lopputulosta ohjaa oma sekä MIR Collectiven tyyli ja tarpeet, muunneltavuuden ehdot sekä omat työtapani. Muunneltavuuteen vaikuttaa lähinnä kuosin rakenne, mutta se tulee suunnitella myös ulkonäöltään muunneltavaksi. En koe, että työssäni olisi suuria rajoitteita; koen muunneltavuuden ehdot enemmänkin mahdollisuutena.

3 TIEDONHANKINTA JA TUTKIMUSMENETELMÄT

Opinnäytetyöni jakautuu tutkimuksellisesti kahteen osaan. Ensimmäisessä tutkin moduulirakenteen soveltuvuutta kuosisuunnitteluun, toisessa moduulirakenteisen kuosin hyödynnettävyyttä MIR Collectivelle. Opinnäytetyöni noudattaa kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen periaatteita.

3.1 tutkimuskysymykset

Tavoitteideni pohjalta olen muotoillut tutkimuskysymykseni:

1. Miten moduulirakenne soveltuu muunneltavan kuosin suunnitteluun?
2. Miten muunneltava kuosi sopii MIR Collectiven tarpeisiin?

Ensimmäiseen kysymykseen vastatakseni mtulee tutkia saatavilla olevaa dokumenttiaineistoa modulaarisesta muotoilusta ja jo olemassa olevista moduulirakenteeseen nojaavista kuoseista. Tärkeää on löytää uusia ratkaisuja olemassa olevaa tietoa ja itse kokeiluissani hankkimaani tietoa hyödyntäen. Prosessin aikana tuotan lisäksi subjektiivista aineistoa, kuten luonnoksia ja sommittelukokeiluja, joita arvioidessani saan prosessiini liittyvää tietoa. Kuosia työstäessäni saan palautetta MIR Collectiven toiselta osapuolelta, vaatesuunnittelija Minna Leinoselta. Palautekeskustelujen tulokset vaikuttavat luonnollisesti suunnittelulisiini ratkaisuihini. Ensisijaisena tutkimusmenetelmänä tähän kysymykseen vastatessani käytän tekemällä tutkimista.

Toinen kysymys vaatii MIR Collectiven idean, suunnittelufilosofian sekä taustan avaamista ja aiemman suunnittelutyön analysointia. Tutkin ja avaen MIR Collectiven aikaisemman malliston printtejä ja suunnittelufilosofiaa. Erittelen aikaisemmin toimiviksi havaitut asiat MIR Collectiven työskentelyssä ja sekä paikan kehittämistä kaipaavia osa-alueita. On tärkeää määritellä kollektiivin tarpeita ja työtapoja, jotta lopputulos tarjoaisi käytännön ratkaisuja havaitsemiimme ongelmiin. Lopputuloksen tulisi antaa MIR Collectivelle uusia ratkaisuja, jotka soveltuvat pitkäkestoiseen taiteelliseen ja kaupalliseen käyttöön.

Aiemmin tuottamamme materiaalin on tarkoitus auttaa myös ideoinnissa ja inspiroida kuosin visuaalista puolta. Luonnoskuosien toimivuutta ja ominaisuuksia testaan jo suunnitteluvaiheessa havainnollistavilla kuvilla. Teen myös sommitte-luluonnoksia, joissa testaan printin muunneltavuutta. Nämä harjoitukset voivat antaa uusia ja tuoreita näkökulmia kuosin suunnitteluun.

3.2 Tutkimusaineistot

3.2.1 Kuva-analyysi

Kuvaa on analysoitava suhteessa aiemmin määriteltuihin kriteereihin ja sääntöihin (Anttila 2000, 257). Analysoidessani omaa ja MIR Collectiven aikaisempaa tuotantoa pyrin löytämään osa-alueita, jotka koen oleellisiksi ja säilyttämisen arvoisiksi MIR Collectiven visuaalisessa ilmeessä. Kuva-analyysin avulla löydän myös kehitys- ja muutostarpeita, joihin opinnäytetyöni tulisi tarjota ratkaisuja.

3.2.2 Dokumenttiaineisto

Dokumenttiaineistolla tarkoitetaan mitä tahansa jonkun muistiinpanemaa tietoa, esim. pöytäkirjat, valokuvat, lait, elokuvat, historiikit, kirjallisuus ja sanomalehdet ovat dokumenttiaineistoja (Anttila, 2005, 202 – 203). Käytän dokumenttiaineistonani digiprinttitekniikkaa sekä graafisen suunnittelun työtapoja käsitteleviä kirjoja. Tutkin ja analysoin enimmäkseen sekä itse tuottamaani että muiden tekijöiden kuvallista dokumenttiaineistoa modulaarisia muotoja etsiessäni. Internet-lähteet ovat työssäni suuressa osassa, sillä modulaarista muotoilua käsittelevää aineistoa on vaikea löytää muualta. Vaikka Internet-lähteisiin tuleekin suhtautua kriittisesti, koen että niistä saatava tieto, etenkin ruudukkoasetteluja koskevat ohjeistukset voi todeta luotettaviksi kokeilemalla. Tärkeintä on, että käyttämäni aineisto on olennaisinta tukimukseni kannalta (Anttila 2005, 203).

3.2.3 Tekemällä tutkaminen

Tekemällä tutkaminen on luovan prosessin tutkimista ja kuvaamista. Luova prosessi on käytännön tekemistä, ja siksi sen tutkiminenkin tulisi tapahtua käytännönläheisesti. Tavoitteena on tutkia, miten saada aikaan luovuutta vaativa tehtävä tai tavoite. Tekemällä tutkimisessa on oleellista aktiivisesti dokumentoida prosessia sekä jatkuvasti havainnoida omaa työtään ja saada vertaisarviointia (Anttila 2005, 423 – 426). Luovaa prosessia kuvatakseni esittelen sommitteluharjoituksia, luonnoksia ja kuvia valmiin kuosin suunnitteluprosessista. Tämän materiaalin tuottaminen ja sen objektiivinen tarkastelu on prosessin edellytys, ja työ etenee itsereflektoinnin kautta.

4 MIR COLLECTIVE

4.1 Henkilökohtainen suunnittelijan identiteettiini

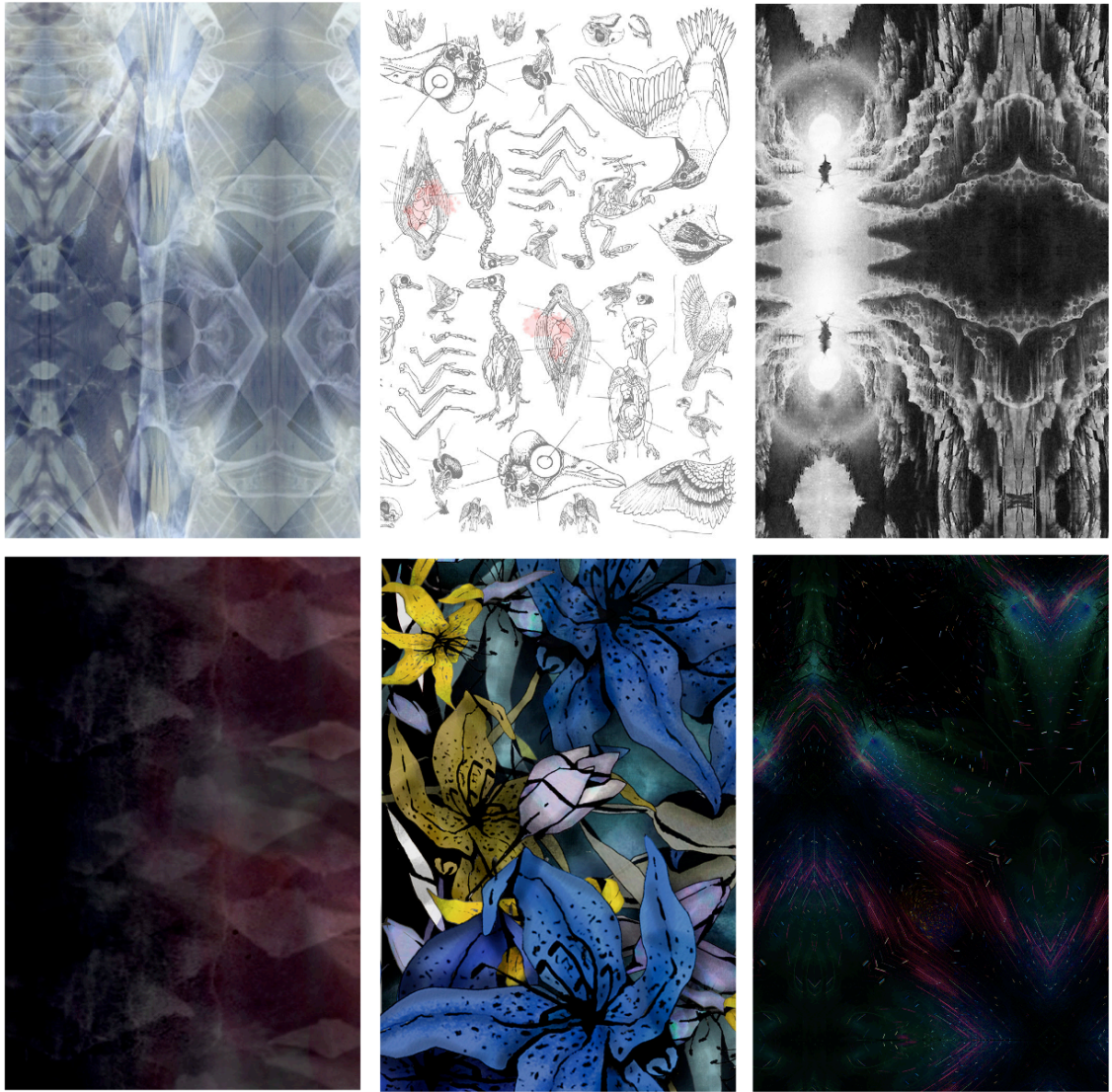
Opinnäytetyöni aihealue oli helppo rajata opiskeluvuosien tuotantoa tarkastelemalla. Oma suunnittelutyylini nojaa vahvasti muodon ja materiaalien lisäksi väriin, kuvioihin ja kuoseihin. Aiheen valintaa tukee aiempien suunnittelutöideni lisäksi työharjoitteluni CTRL Clothing Oy:llä, jonne suunnittelin nuorten naisten ideamalliston printteineen syksy-talvi 2012 – sesongille (kuva 2). CTRL Clothing on brändinä tunnettu eri toten värikkäistä ja erikoisista kuoseistaan.

"DOMO ARIGATO MR ROBOTO"
OTTEITA YHTEISTYÖMALLISTOSTA CTRL CLOTHINGIN KANSSA
SESONGILLE SYKSY/TALVI 2012

2

Kuva 2. Esimerkkejä CTRL Clothingille suunnitellusta ideamallistosta.

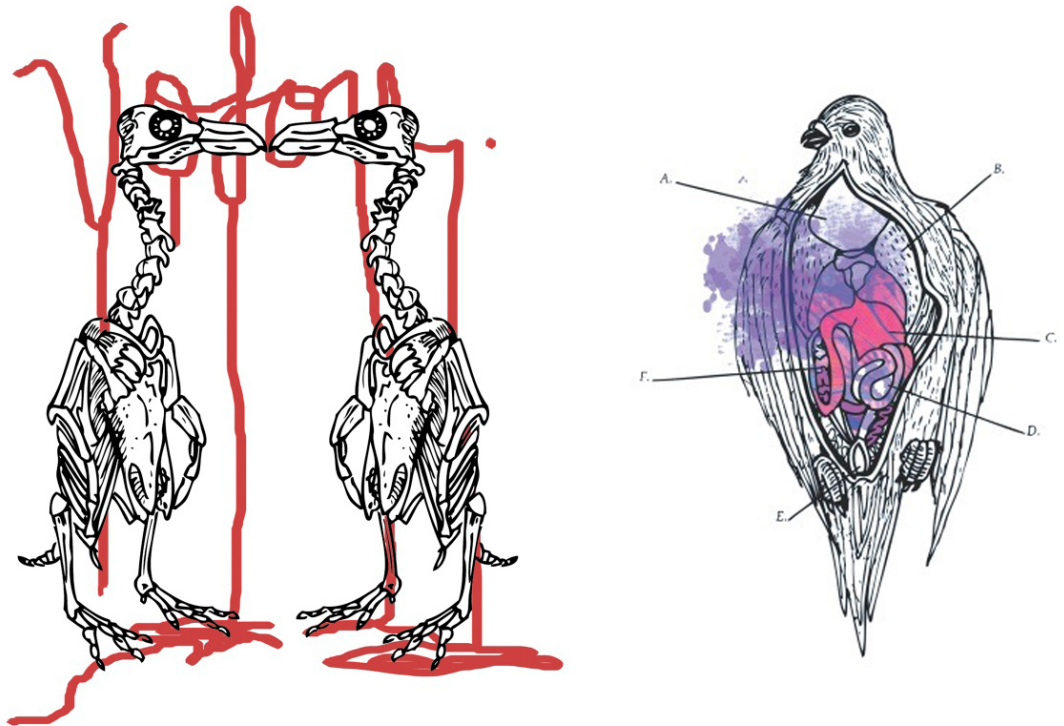

Kuva 3. Kollaasi suunnittelemistani kuoseista vuosilta 2009 – 2013.

Oma tyylini on hioutunut vuosien varrella, mutta sille on kautta linjan ominaista vahvat värit, luonnosmainen viivan käyttö sekä läpikuultava ja kerroksittainen vaikutelma (kuva 3). Useimmiten inspiraationi lähteenä toimii luonto, mutta aiheet monesti kokevat jonkin surrealistisen muodonmuutoksen ennen valmiiksi kuosiksi muotoutumistaan. Usein ammennan ideoita vaihtoehtokulttuureista, esimerkiksi Vodou-mallistoni käsitteli huume- ja juhlimiskulttuurin yhtäläisyyksiä voodoo-perinteessä (kuvat 4 ja 5).

Kuva 4. Kollaasi mallistosta Vodou. Kuvat Koski, V. 2011 ja Simelius, N. 2012.

Kuva 5. T-paita-printit "Antarctica Lovers" ja "Birdy" mallistosta Vodou, 2011

MIR Collectiven tuotteisiin kuoseja suunnitellessani käytän rauhallisempaa väripalettiä. Toisin kuin esimerkiksi aiemman Vodou-mallistoni printit (kuva 5), ovat molemmat ensimmäisen mallistomme Islayn kuoseista abstrakteja. Kuosit ovat tunnelmaltaan seesteisempiä, eikä niissä esiinny soolotuotantoni makaaberia huumoria. Värimaailma ja yksityiskohdat ovat Islay-malliston printeissä runsaita, mutta vaatteiden leikkaukset selkeitä, jopa pelkistettyjä. Näin ne tukevat toisiinsa ja luovat mielenkiintoisia vastakkainasetteluja. Kuosieni jujuna pidän yllätyksellisyyttä ja vastakohtaisuutta. Mielestäni kuosi vaatteessa toimii parhaiten aina silloin, kun kuosi on suunniteltu tietyn malliston vaatteita varten tai toisin päin.

4.2 MIR Collectiven suunnittelufilosofia ja visuaalinen ilme

MIR Collective on Minna Leinosen ja Riikka Mäntymaan muodostama vaate- ja kuosisuunnitteluun keskittynyt taidekollektiivi, jonka on tarkoitus toimia oman yrityksen pohjatyönä. MIR haluaa luoda pitkäikäistä, mielenkiintoista muotoilua laadukkaista materiaaleista. MIR Collectiven vetovoima perustuu hetken tarkastelun paljastamaan yllätykseen, poikkeamasta totutussa. MIR Collectiven suunnittelee vaatteita, joissa muoto on selkeä, mutta yksityiskohdat runsaita ja yllättäviä.

MIR Collectiven kirjoitusasu on logossa muodossa Мир (kuva 8). Kyrillisin kirjaimin kirjoitettu sana Мир eli arabialaisin kirjaimin MIR on venäjää ja tarkoittaa suomennettuna rauhaa, maailmaa tai universumia. MIR oli myös neuvostoliittolaisen avaruusaseman nimi joka kiersi maan kiertorataa vuodesta 1986 vuoteen 2001. MIR oli maailman ensimmäinen moduuleista koostuva avaruusasema. (Zak, Anatoly, 2014)

MIRIN edellinen mallisto Islay esiteltiin taide- ja muotitapahtumassa Dressing Mimia 2012 Kansa, johon hakiessamme kuvailimme yhteistyömallistoamme seuraavin sanoin:

"Yhteistyömallistossa Islay Leinonen ja Mäntymaa tulkitsevat suomalaisen muotoilun, kulttuurin ja taiteen identiteettiä niin menneestä kuin nykyisestä näkökulmasta. Mallistossa Mäntymaan laadukas printtiosaaminen yhdistyy Leinosen hienovaraisiin leikkauksiin. Värit ja printtien tunnelma saivat inspiraationsa Osma Harvilahden suomalaista mielenmaisemaa kuvaavista valokuvateoksista. Malliston muotokieli sai vaikutteita Rut Brykin keramiikkataiteesta, jossa voimakkaana elementtinä on orgaaninen geometria. Rut Brykin tavoin haluamme uudistaa muotoilun kenttää omaleimaisen designin avulla. Malliston taustalta löytyy kummankin suunnittelijan läheinen suhde mereen ja saaristoihin, joka näkyy niin printeissä kuin muodoissakin." (Leinonen, Mäntymaa 2012, Hake-mus Dressing Mimia 2012, saatekirje)

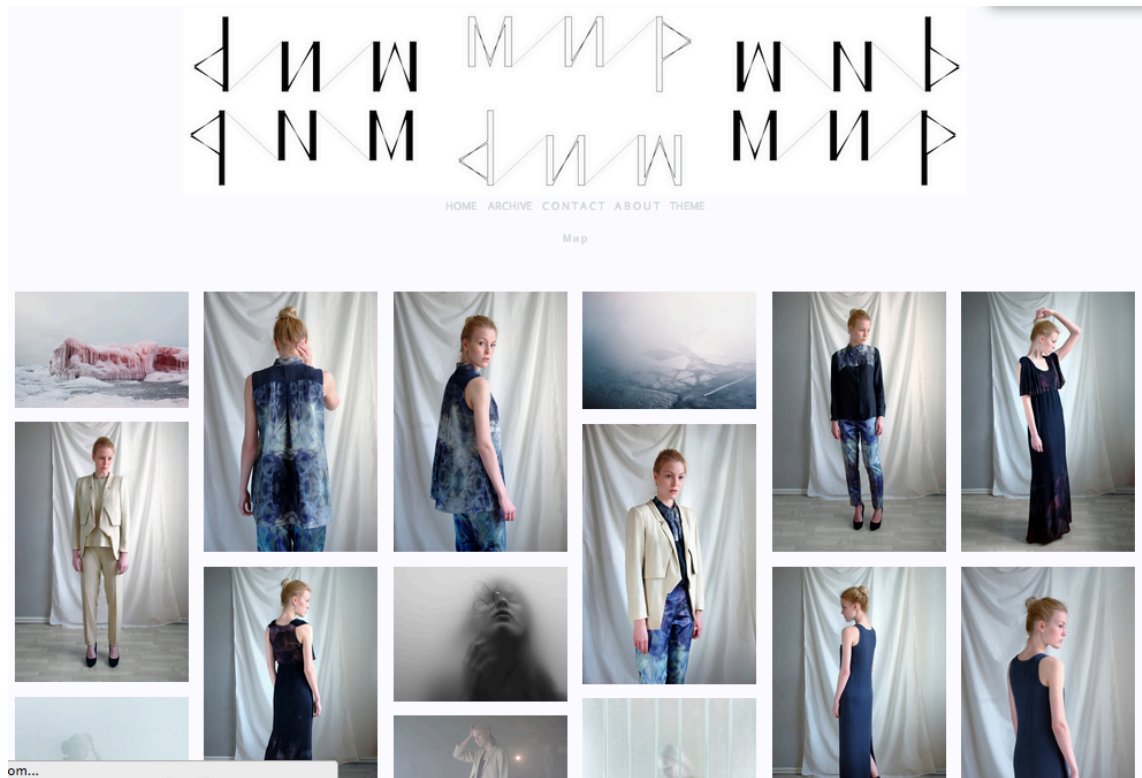

Kuva 6. Islay-malliston tunnelmakollaasi

MIR collectiven arvoja ja tyyliä kuvaavat sanat: *orgaanisuus*, *kolmiulotteisuus*, *hetken merkityksellisyys*.

MIR-collectiven estetiikka nojaa vahvasti orgaanisiin muotoihin. Orgaanisuus näkyy luonnosta lainatuissa väreissä ja muodoissa. Islay -malliston printit ovat saaneet innoituksensa merestä (kuva 6). Cathedral -printin toistuvat seittimäiset muodot on lainattu kalan pään luustorakenteesta (kuva 6 vasen alakulma). Stingray-printissä ui tyylitelty rauskuparvi (kuva 6, oikea yläkulma). Muotojen etsiminen elävästä ja elottomasta luonnosta on aina ollut sekä itselleni että Minna Leinoselle luontevin inspiraation alkulähde. Kolmiulotteisuus näkyy MIR Collectiven suunnittelussa nousevissa ja kerrostetuissa muodoissa, erilaisten materiaalien yllättävissä yhdistelmissä sekä kuosien läpikuultavissa, päällekkäisissä kerroksissa. Hetken merkityksellä tarkoitan asioita ja tunnelmia, joista suunnittelutyömme saa alkusysäyksensä. Lopulta tavoitteenamme on välittää jokin meille tärkeä hetki, tunne tai paikka tallennettuna puettavaan muotoon.

MIR Collectiven kohderyhmää ovat kaupungissa asuvat kulttuurista, matkailusta sekä populaarikulttuurin ilmiöistä kiinnostuneet eri-ikäiset naiset. Analysoin ja tulkitseen MIR Collectiven kuoseja tarkemmin luvussa 5, jossa avaan kuosin suunnittelun prosessia.

Kuva 8. Kuvakaappaus MIR Collectiven internetsivuilta.

4.3 MIR Collectiven tulevaisuuden muutostarpeet

Islay-mallistoa suunnitellessamme halusimme kuosin käytön olevan elävää ja monipuolista. Varioimme kuosia sisällyttäen samaan vaatteeseen kuosia eri tavoin käytettynä, esimerkiksi kangasta manipuloimalla. Suunnittelimme mm. paitapuseron, jonka Cathedral -kuosinen yläosa oli täynnä pieniä smokkilaskoksia (kuva 9). Kuosi ikään kuin tiivistettiin, jolloin se oli tyystin eri näköinen kuin sileänä pintana. Malliston sisällä kokeilimme printtejä myös eri kokoisina ja eri-

laisille kankaille painettuina. Ideana oli käyttää kuosikankaita malliston sisällä erilaisilla, yllätyksellisillä ja kiinnostavilla tavoilla.

Huomasimme mallistomme toteutusvaiheessa, että suunnitelmamme eivät olleet käytännössä helppoja toteuttaa. Valitsemiemme kankaiden manipuloiminen halutulla tavalla osoittautui miltei mahdottomaksi ilman erityistä kalustoa ja tietotaitoa. Tästä syystä lähtien yksinkertaistimme mallistomme iltapukua jättämällä koko helman kattavan, läpikuultavan kerroksen tyystin pois. Valmiissa iltapuvussa printti näkyy sileässä, merenneitomaisessa helmassa (kuva 10). Laskokset teimme vain yläosan koristeellisiin liehukkeisiin, sillä ne oli mahdollista toteuttaa resursseillamme. Valmistimme myös kokonaan laskostetut silkkishortsit, mutta tuote jäi laadultaan niin heikoksi, että päätimme käyttää sitä ainoastaan kuvausvaatteena tunnelmakuvia ottaessamme (kuva 10).

Islay-malliston jälkeen pidimme Leinosen kanssa rakentavan palautekeskustelun, jossa käsitelimme edellä mainittuja ongelmakohtia. Oli selvää, että ongelmat olivat niin suuria, että tulevaisuudessa kannattaisi suunnitella tyystin erilaisia ratkaisuja. Miten tämänkaltaiset tuotteet tulisi suunnitella, jotta ne olisi mahdollista toteuttaa MIR Collectiven käytössä olevin resurssein estetiikasta tinkimättä?

Alkuperäinen tarkoituksemme oli käyttää printtiä innovatiivisin tavoin sen visuaalista ilmettä muuntelemalla. Eikö olisi tarkoituksenmukaisempaa manipuloida mielluimmin itse printtiä kuin valmista kangasta? Tästä syystä on järkevää suunnitella MIR Collectiven käyttöön helposti erilaisia visuaalisia mahdollisuuksia tarjoava kuosisuunnittelutyökalu. Moduulirakenteen tulisi siis ratkaista MIR Collectiven konkreettiseen toimintaan liittyviä ongelmia ja kehittää suunnittelu-prosessia jouhevammaksi. Tässä työssä valmis kuosi on ensimmäinen testiversio, jolla kokeilen suunnittelutyökalun toimivuutta käytännössä. Prosessin aikana luotu kuosi tulee osoittamaan toimivuutensa vasta mallistossa käytettynä, ja se voi kokea suuriakin muutoksia tuotekehityksen aikana. Työssäni prosessi ja itse suunnittelua helpottavan työkalun löytäminen ja kehittäminen on itse valmista kuosia tärkeämpää.

Kuva 9. Tunnelmakuvia Islay-mallistosta. Vahtera, M. 2013.

5 IDEA MODUULISTA

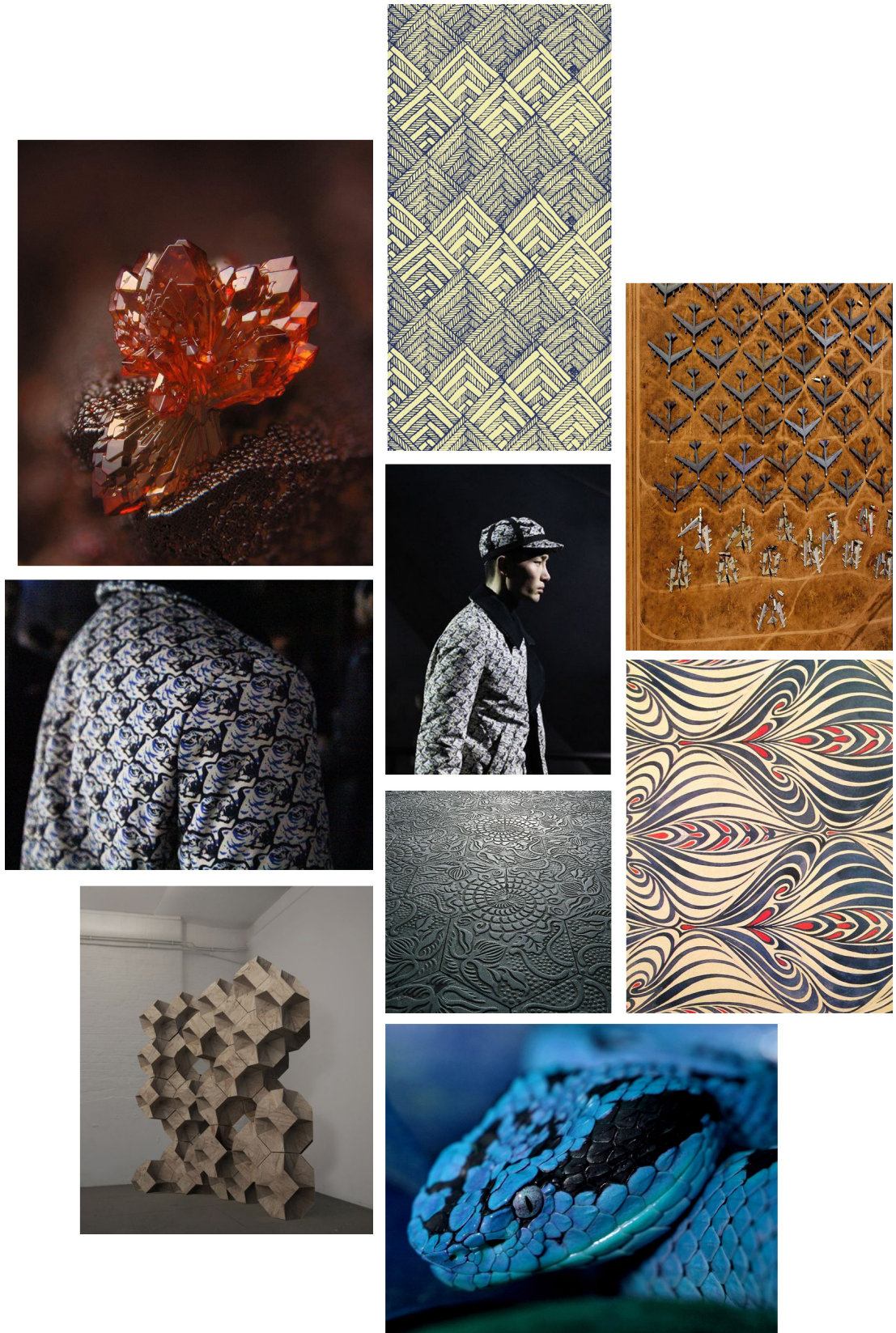
Printin helppoa muunneltavuutta pohtiessani kävin läpi omia työtapojani. Piirrän useimmiten kuosit sekatekniikalla, ensin käsin ja sitten digitaalisesti tietokoneen kuvankäsittely- ja piirto-ohjelmilla. Näille ohjelmille on tyypillistä kerroksittain työskentely, kuten vesivärimaalaja maalaa useita läpikuultavia kerroksia akvarellityöhönsä. Digitaalisesti kerroksia voi kuitenkin ohentaa, muotoilla, värittää, poistaa ja manipuloida loputtomiin missä tahansa työn vaiheessa.

Suunnitellessani minulle on ominaista luoda kuosini joka osa-alue omalle manipuloitavalle kerrokselleen. Vaikka piirränkin kuosien pohjat aina käsin, erottelen kuosin jokaisen osan omaksi yksikökseen. Näin sommittelua, läpikuultavuutta, värisävyä tai mitä tahansa muuta asiaa voi muotoilla printin osa-alue kerrallaan, ja kokonaisuudesta tulee monivivahteisempi.

Tämä palapelimäinen työtapo kirvoitti idean: mitä jos suunnittelisin printin, joka on jo valmiiksi koostunut erilaisista, itsenäisistä osasista, jotka on nivottu yhteen suuremmaksi kokonaisuudeksi, kuosiksi? Näitä osasia voisi sitten manipuloida, sommitella uudelleen, monistaa, latoa päällekkäin tai muuttaa niiden mittasuhteita ja värisävyjä. Näin olisi mahdollista luoda loputtomasti uusia yhdistelmiä, kuten geneerisestä legopalikastakin voi luoda mittamaattoman monia eri yhdistelmiä.

Ajatus on kutkuttava, kolmas ulottuvuus on tietenkin vaate kantajansa yllä. Helposti manipuloitavaa moduuliprinttiä olisi mahdollista varioida jopa valmiiden kaavojen mukaan. Muotoilussa moduulirakennetta hyödynnetään nyt jo huonekalusuunnittelussa ja teollisessa muotoilussa, joten miksei kaksiulotteisena painokuosinakin? Moduulimaiset rakenteet ja kustomointi ovat muotoilun megatrendejä, joten miksei kustomoida voisi yrityksen sisälläkin?

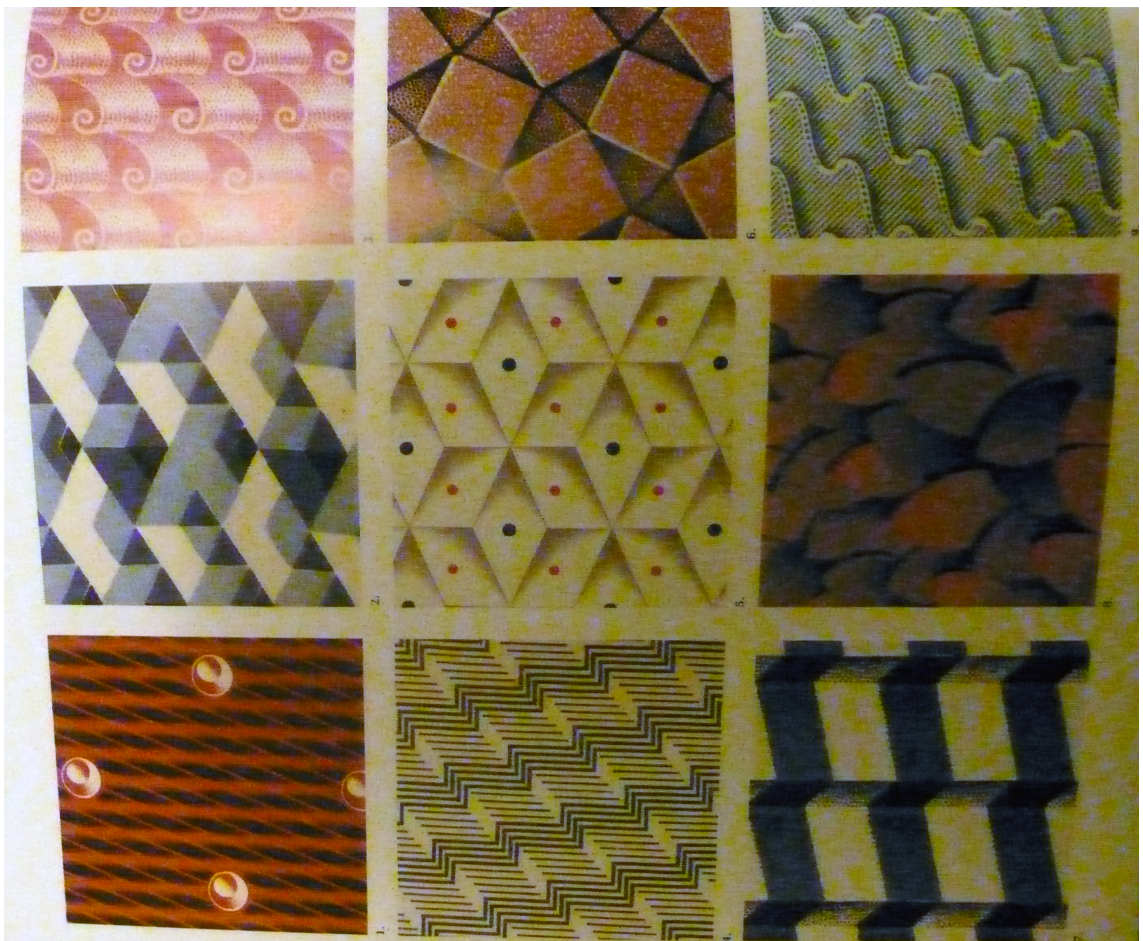
Kuvassa 10 esiintyy erilaisia pintoja tai kolmiulotteisia muotoja, jotka koostuvat useista samanmuotoisista yksiköistä. Tästä huolimatta niistä muodostuu mielenkiintoisia, ehyitä kokonaisuuksia.

Kuva 10. Samanmuotoisista moduuleista muodostuvia pintoja kuvakollaasissa.

5.1 Modulaarinen muotoilu printin suunnittelun välineenä

Moduulimainen ajattelu printin suunnittelussa ei toki sinänsä ole uusi ajatus. Monet vanhat klassikot, kuten kukonaskelkuvio, koostuvat samanlaisista yksiköistä, jotka muodostavat jatkuvan printin (kuva 11). Työni tavoitteen saavuttamiseksi on oleellista selvittää, miten tuo printin osanen eli moduuli suunniteltaisiin mahdollisimman monipuoliseksi. Tästä syystä sen on oltava ns. irrotettava ja ennen kaikkea itsenäinen yksikkö. Suunnittelemani moduulin on oltava yksittäinkin toimiva, toisin kuin kukonaskelkuvioista irrotettu orpo yksikkö. Tässä yhteydessä kukonaskelkuvioista irrotettua yksikköä ei voida kutsua moduuliksi, mikäli moduuli määritellään itsenäiseksi yksiköksi, joka voi myös muodostaa kokonaisuuksia.

Kuva 11. Geometrisiä kuoseja vuosikymmeniltä, Elffers, & Meller 1991.

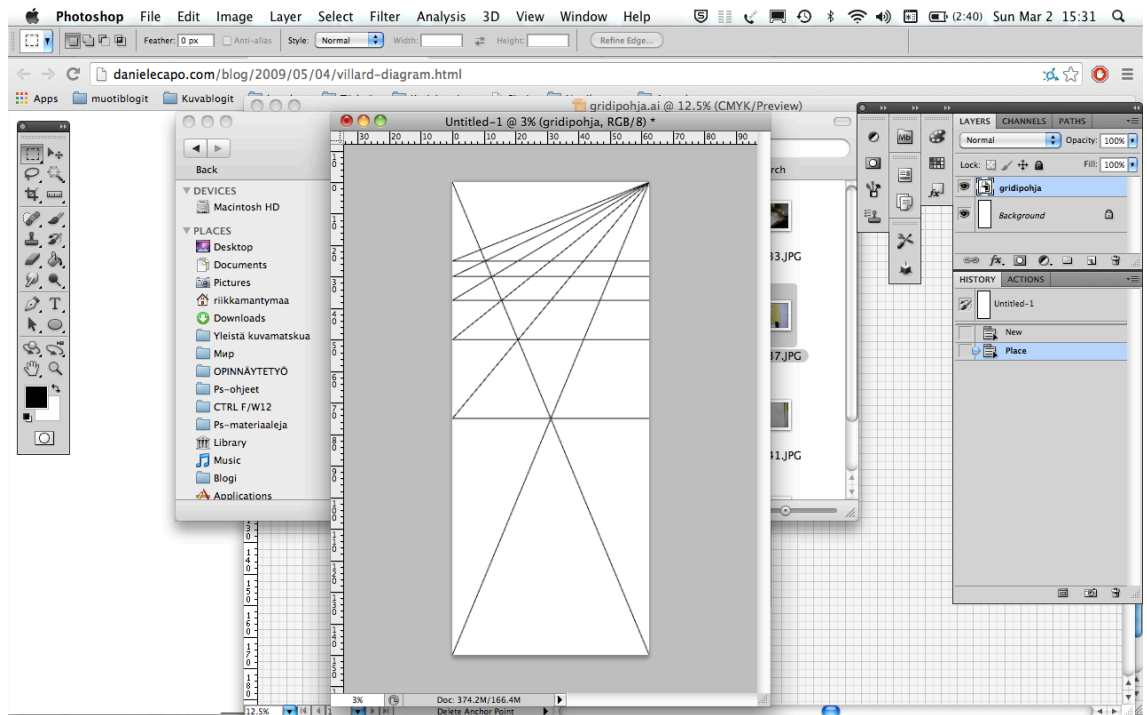
5.2 Ruudukot ja perspektiiviivat printin asettelun pohjana

Aikaa vievin työvaihe kuoseja suunnitellessani on ollut sommittelu. Luonnosten piirtämisen jälkeen on pohdittava kuosin dynamiikkaa tarkemmin: Onko asettelu harmoninen, dynaaminen, staattinen vai liikkuva? Kohoaako kuosi pois päin katsojasta vai tuntuuko liike suuntautuvan kohti katsojaa?

Tässä vaiheessa usein uppoan pohjattomien vaihtoehtojen suohon. Olen aikaisemminkin pyöritellyt ajatusta ruutupohjien tai apupisteiden käyttämisestä kuosin pohjalla. Näistä ruudukoista voisin helposti paikallistaa tukipisteet, joihin suhteessa kuosin osia tulee asetella toivotun lopputuloksen saavuttamiseksi. Tietokoneohjelmien tukipisteisiin automaattisesti hakeutuvat toiminnot helpottavat ja nopeuttavat apuruudukoiden käyttämistä säästäen siten sommitteluun käytettävää aikaa vielä entisestään.

Tutkin etenkin graafisten suunnittelijoiden blogien kuvallisia ohjeita ja kaavoja piirtäessäni omia sommittelupohjiani. Kopioin graafisten suunnittelijoiden käyttämiä laskukaavoja soveltaen niitä omiin tarpeisiini sopivaksi. Esimerkkinä toimii Daniele Capon ohjeilla piirretty Villardin diagrammi (kuva 12), jota käytin saavuttaakseni loitontuvan optisen vaikutelman.

Tavoitteena ei ole käyttää tutkimustietoa tieteellisen tarkasti, vaan vapaasti kokeilemalla ja soveltamalla. Ruudukoiden tehtävä on olla suunnittelutyötä helpottamassa, ja valmiin asettelun havaitsee hyväksi viime kädessä suunnittelija omaan näkemyksensä ja tietoonsa pohjaten. Esittelen kokeilujeni tuloksia tarkemmin kuvaesimerkein luvussa 6.3.

Kuva 12. Villardin diagrammi suunnittelun pohjana, piirretty Daniele Capon ohjeilla.

6 MODULAARISEN PRINTIN SUUNNITTELU

Ennen suunnittelutyön aloittamista on hyvä pohtia, mitä hyviä tai kehitettäviä puolia MIR Collectiven aikaisempi tuotanto sisältää. MIR Collectivea käsitellessä luvussa tiivistämäni ydinasiat ja tunnelmat tahdon suunnittelemassani kuosissa ehdottomasti säilyttää. Tämän lisäksi minun on suunnitteluprosessissani luotava jotain uutta sisältöä MIR Collectivelle.

MIR Collectiven edelliseen mallistoon Islay suunnittelin kaksi digitaalisesti painettavaa printtiä, jotka painettiin eri painoiisiin silkkisekoitekankaisiin (kuva 13). Malliston kantava teema oli vesielementit. Sinisävyinen Cathedral-printti on piirretty kalojen suomujen ja leukaluiden muotoja lainaten ja peilaten. Punasävyisessä Stingray-printissä ui erilaisten rauskulajien siluetteja vedenpintamaisen heijastuksen alla. Molemmille kuoseille yhteistä on luonnon abstraktointi, esittävän yksinkertaistaminen. Cathedral-printti on geometrinen ja asettelultaan harmoninen. Symmetrisesti peilatut printit olivat pian Cathedralin valmistumisen jälkeen hetkellinen muodin megatrendi. Vaikka pidän kuosista edelleen, koen sen hieman vanhentuneeksi, joten symmetristä peiliprinttiä en suunnittele tällä kertaa.

Islay-malliston printtien tekoprosessi oli tarpeettoman vaivalloinen. Vaikka lopputulos on tyyllisesti ja teknisesti onnistunut, kului lopputuloksen saavuttamiseen kohtuuttoman paljon aikaa. Palasin luonnosvaiheeseen yhä uudelleen vielä printin hiomisvaiheessa ja esittelin Leinoselle lukemattomia eri variaatioita niistä. Koen ylimääräisen työskentelyn turhaksi ja suunnittelua haittaavaksi tekijäksi. Modulaarinen printti tarjoaa minulle suoraviivaisemman metodin, jolla pääsen tavoitteeseeni vähemmällä vaivalla ja voin kokeilla nopeasti haluamiani vaihtoehtoja.

Kuva 13. Kuosit Cathedral- ja Stingray- kuosit Islay-mallistosta. Kuvat Karhulah-
ti, L. 2011

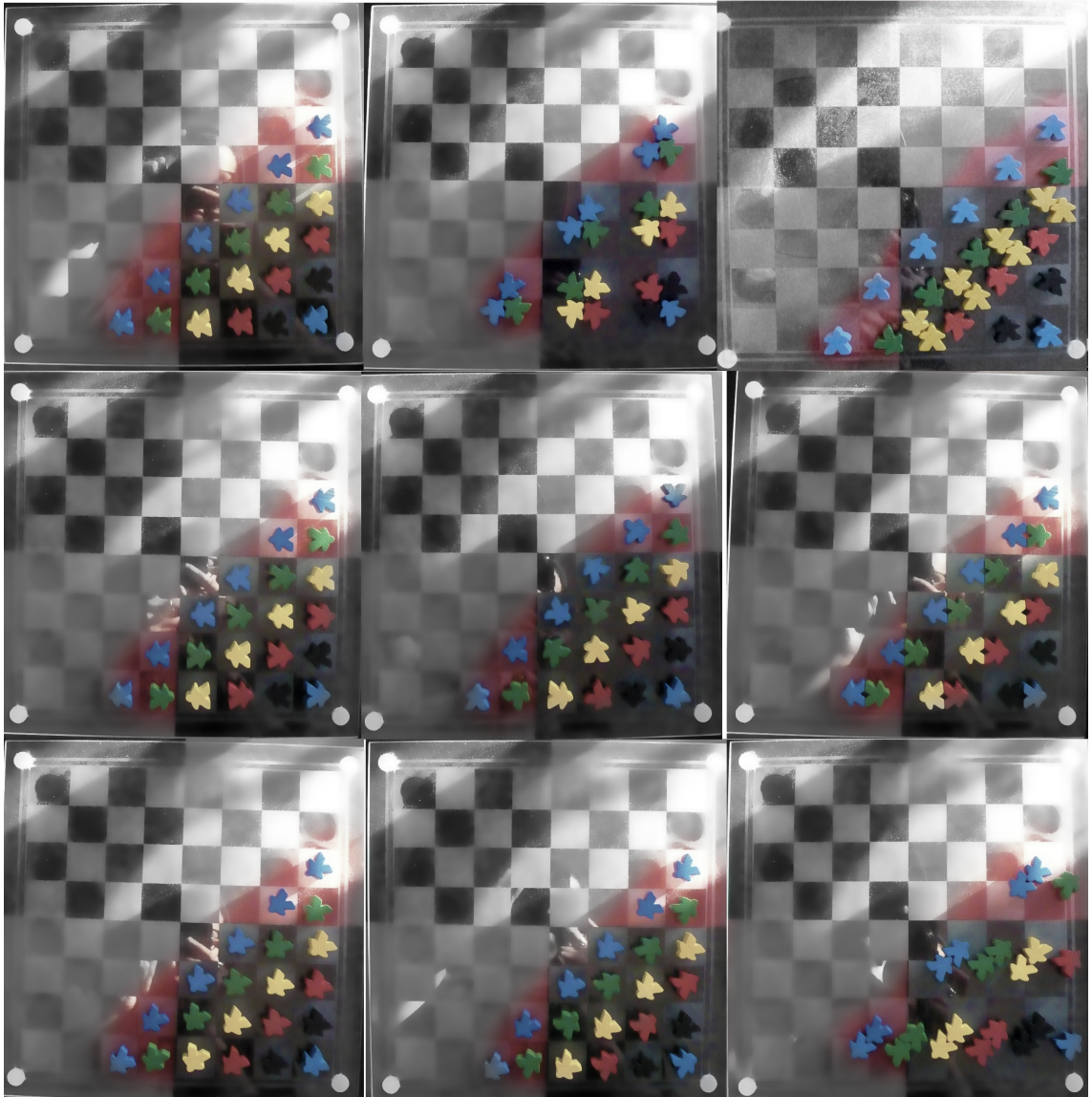
6.1 Sommittelukokeilut ja niiden tulokset

Koska moduulin muoto on suoraan kytköksissä kuosin muunneltavuuteen, halusin testata ideaani moduulirakenteen hyödyistä ennen luonnostelun aloittamista. Tutkiakseni ideaani ruudukoiden hyödyntämisestä sommittelun pohjana suoritin yksinkertaisen ja nopean kokeilun shakkiruudukon ja Carcassonne-pelinappuloiden avulla (kuva 14).

Pelinappulat ovat kaikki samankokoisia ja -muotoisia, vain väri vaihtelee. Shakkilaudan ruudukko toimi visuaalisena apuna pelinappuloita asetellessani, ja pystyin tekemään nopeasti monia eri sommitteluharjoituksia. Tässä kokeilussa pelinappula esittää yhtä osasta eli moduulia, jotka muodostavat yhdessä erilaisia variaatioita.

Visuaaliseen lopputulokseen tuntui vaikuttavan eniten moduulien suunta, se miten lähellä toisiaan moduulit olivat sekä se, olivatko ne ryhmissä vai erikseen ripoteltuina. Omaan silmääni eniten tuntui miellyttävän ne kokeilut, joissa oli jokin selkeä liikkeen suunta, tai ne, joissa ei ollut niin selkeää kuviota, vaan asetelma oli sattumanvaraisempi.

Kokeilu on onnistunut, sillä se todistaa moduuliajattelun toimivuuden idean tasolla. Vaikka nappulat ovat samanlaisia ja niitä on laudalla joka sommitelmassa yhtä monta, saa niistä vähällä vaivalla koottua lukemattomia erilaisia yhdistelmiä. Vaikka sommitelmat on koottu tismalleen samanlaisista osasista, ovat näin syntyneet kokonaisuudet selkeästi toisistaan eroavia niin dynamiikaltaan kuin estetiikaltaankin.

Kuva 14. kuvakollaasi sommittelukokeiluista.

6.2 Moduulin muoto ja tyyli

Pohtiessani tulevan printin kuva-aihetta rajasin aihealueeni luontoon ja erityisesti eläimiin. Tällä kertaa en halunnut abstraktoida ja pelkistää löytämiäni luonnollisia muotoja, vaan piirtää esittävän printin. Koska tavoitteena on luoda printti, joka toistuu mallistosta toiseen hieman muunneltuna, on perusteltua tehdä siitä helposti tunnistettava. Mikäli lopputulos on onnistunut, voi valmista kuosia käyttää ns. "talon printtinä" joka luo mallistoihin jatkuvuutta. Meduusan päästä tun-

nistaa Versacen, loikkaavasta ratsukosta Burberryn muotitalon tuotteet. Vuorovaikutteinen eli esittävä printti on abstraktimpaa haavoittuvaisempi muodin ailahteluille (Elffers & Meller 1991, 247). En tosin näe tätä ongelmana, mikäli onnistun tavoitteessani luoda helposti ajan ja käyttötarpeen mukaan muunneltava kuosi.

Pohdinnan tuloksena päädyin luonnostelemaan sorkkaeläimiä, jotka tarkentuiivat luonnosvaiheessa tarkemmin villisikoihin, jotka koin ulkonäöltään ja tunne-elämältään MIR-kollektiivin kummieläimiksi (kuva 15). Villisika elää rauhallista elämää vuodenaikojen mukaan muuttuvan luonnon keskellä pienissä samanmielisissä yhteisöissä. Rauhallisesta ja tarkkailevasta perusluonteesta huolimatta vaaran tai intohimon hetkellä villisika on kuitenkin kuin pitelemätön luonnonvoima: voimakas ja arvaamaton. Norjalaisessa mytologiassa villisika Sæhrímnir kuvataan runsauden ja uusiutumisen symbolina. Varhaisella keskiajalla pelkkä villisian pää symboloi useimmiten vieraanvaraisuutta. (Encyclopaedia Britannica 2014)

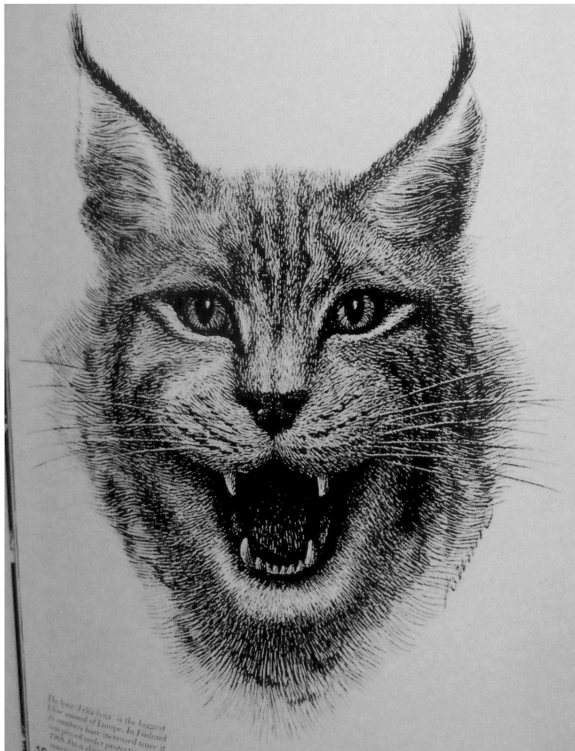
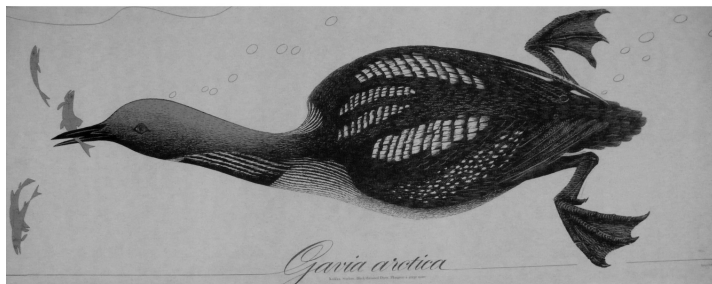
Inspiroiduin luonnostellessani muun muassa Albrecht Dürerin ja Erik Bruunin grafiikan töistä ja niiden kolmiulotteisesta viivan käytöstä (kuva 16). Piirtotyyliksi alkoi luonnostelun kokeiluvaiheessa vakiintua pistemäinen, grafiikanomainen kynänjälki (kuva 17, oikea yläkulma). Pistemäinen jälki näyttää elävältä ja kolmiulotteiselta, eikä piirtojälki kärsinyt skaalatessani luonnoksia eri kokoihin. Tämä on tärkeää, sillä erilaisia kuoseja suunnitellessani voin skaalata moduulia huoletta eri kokoihin, jopa 200 prosenttia suuremmaksi kuin alkuperäinen piirros (kuva 18). Näin tekniset tai taiteelliset vaatimukset eivät aseta rajoitteita villisian pään koolle.

Pistemäinen piirtotyyli on aikaa vievää, mutta maksaa itsensä takaisin elävänä, kolmiulotteisena ja mielenkiintoisena pintana. Vaikka luonnosvaiheessa kiinnitinkin erityisesti huomiota sian pään osien mittasuhteisiin, en piirtänyt tarkan suhdekaavion avulla. Päätin piirtää luonnostelun avuksi vain apuviivat ja pysyä salmiakkimaisessa siluetissa. Näin pyrin säilyttämään luonnoksen ilmavuuden ja lennokkaan viivan, jossa onnistuinkin mielestäni hyvin. Salmiakkimaisen

muodon oletin olevan helppokäyttöinen kuosin sommitteluvaiheessa, kun liitän moduulin osasia yhteen. Pyrin välttämään omia piirtämisen maneeerejani, joihin kuuluu usein luonnosten ylityöstäminen, ja pistetekniikan ylimalkaisuus vaikutti piirtotyylini hyvin vapauttavasti. Jälki näyttää huolettomalta.

Kuva 15. Piirroksat ja valokuvat, joita käytin luonnostelun pohjana.

Kuva 16. Kollaasi Eerik Bruunin ja Albrecht Dürerin grafiikasta inspiraation lähteenä. Kuvat Hämeenlinnan taidemuseo, 1999 ja Artomaa U. 2007.

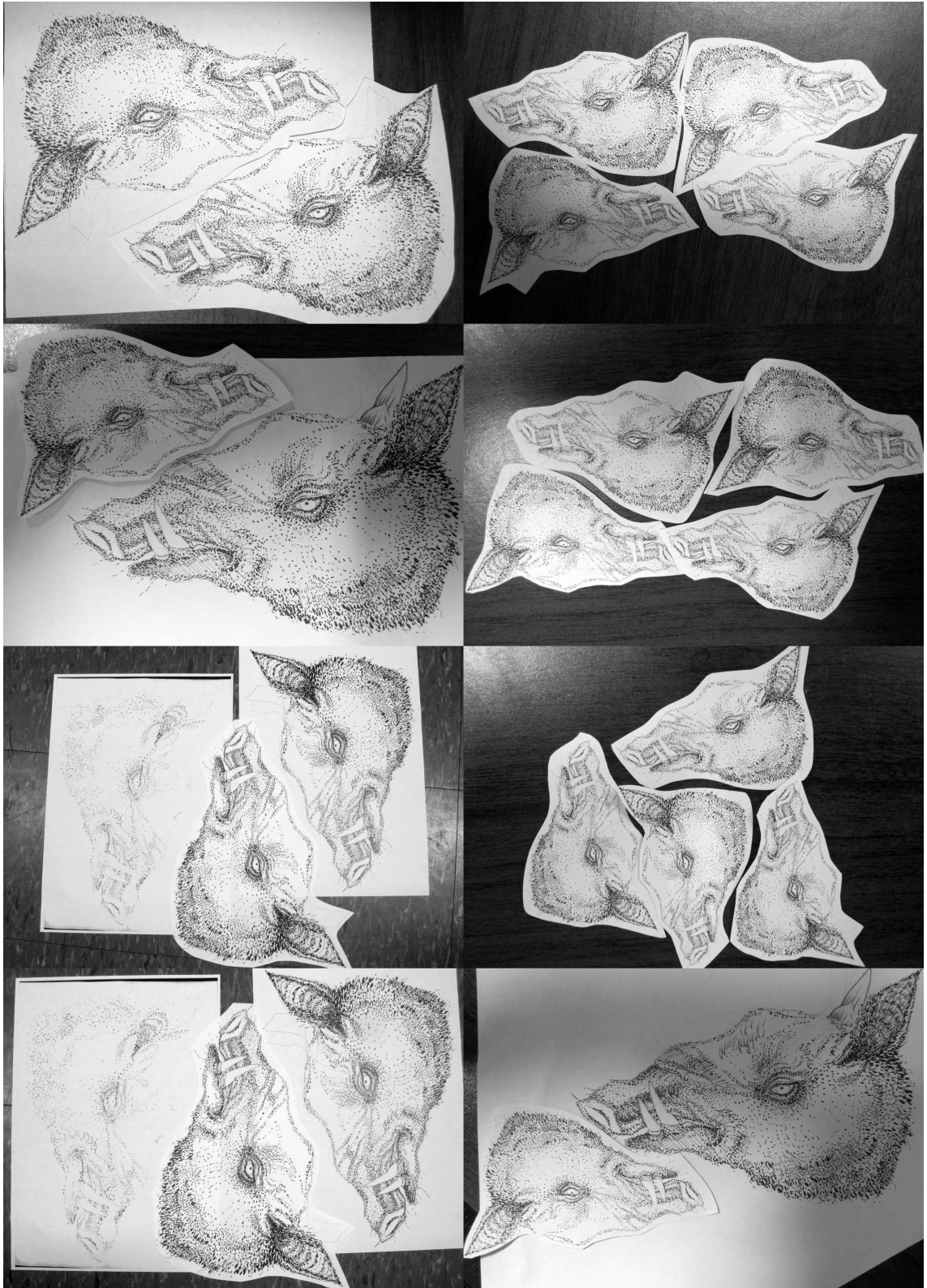

Kuva 17. Ensimmäisiä luonnoksia.

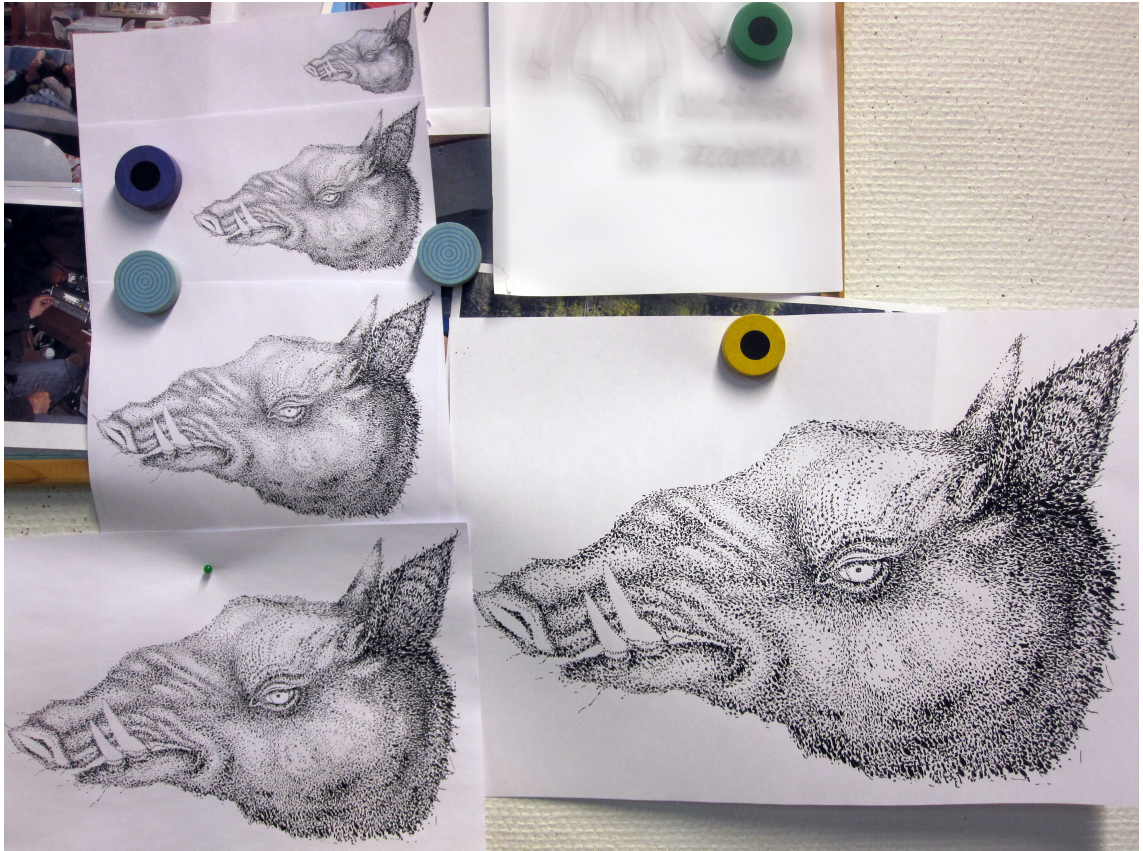
Minna Leinonen kommentoi ensimmäisiä luonnosversioitani rohkaisevaan sävyyn. Leinonen piti pistetekniikan ilmavuudesta, abstraktiudesta ja ajankohtaisuudesta. Sian pään muoto oli Leinosen mukaan miellyttävän orgaaninen, ja sopisi muodoltaan jo nyt esimerkiksi kimonohihan kaavaan. Leinosen mielestä kuvio on parhaimmillaan vain osittain näkyvänä, mutta toteaa kuosin olevan monikäyttöisempi pienemmässä mittakaavassa. Kehityskohdaksi Leinonen nimesi kontrastin puutteen kynänjäljen ja tyhjän tilan välillä ja ehdotti ääriviivan ajoittaista tyhjäksi jättämistä. (Leinonen, M. henkilökohtainen tiedonanto, 17.02.2013.) Olin Leinosen kanssa samaa mieltä, ja seuraavissa luonnosversioissa en enää noudattanut orjallisesti lyijykynäluonnoksieni ääriviivoja. Kiinnitin huomiota erityisesti sianpään kolmiulotteisemmaksi piirtämiseen, ja seuraavissa luonnosversioissa syvyysvaikutelma onkin jo paljon toimivampi. Varoin luonnoksen ylityöstämistä, sillä halusin kuitenkin säilyttää sen hieman karkean, silottelemattoman, jopa kömpelön tyylin.

Piirtotyylin lukittuani halusin testata käytännössä luonnoksen muodon toimivuutta. Tulostin luonnoksia eri kokoisina (2:1, 1:1, 1:2, 1:4) ja sommittelin muotoja pöydälle (kuva 18). Hämmästykseni päät tuntuivat nivoutuvan yllättävän onnistuneesti yhteen kaiken kokoisina ja peilikuvina. Muoto toimi myös erilaisina variaatioina, eikä moduulin osasia ole välttämätöntä asetella tietyin päin tai edes kohtaamaan tietyin välimatkoin. Ainoastaan korvan muoto tuntui vallitsevalta, se tarvitsi vastapainoksi jotain. Päätin lisätä toisenkin korvan, jonka voi nähdä valmiissa luonnoksessa (kuva 19).

Sommittelun jälkeen tuntui luontevalta työstää sian pää loppuun. Piirtäessäni tulostin eri työvaiheissa luonnoksia eri kokoisina nähdäkseni lisää työtä tai muotoilua vaativat kohdat. Piirtämiseen käytin erikokoisia mustekyniä ja sivellintus-sia. Tässä vaiheessa jätin luonnoksen mustavalkoiseksi, sillä koin väri variaatioiden tekemisen helpommaksi tietokoneen avulla.

Kuva 18. Luonnoksen muodon tarkastelu sommittelukokeiluilla.

Kuva 19. valmiin luonnoksen testaus eri koissa

6.3 Valmiin luonnoksen työstö ja sommittelu kuosiksi

Kehityskeskustelujemme jälkeen päätin keskittyä sommittelemaan pienikuvioista printtiä. Koska sian abstraktius tai esittävyys oli noussut palautekeskusteluissa esiin mietintää vaativana aiheena, päätin keskittyä löytämään ratkaisun, jossa molemmat vaihtoehdot toteutuvat. Tarpeeksi pienen mittakaavan printti luo kaukaa katseltuna abstraktin kuvion, kun taas lähempää tarkasteltuna paljastuivat kuvion muodostavat villisianpäät. Mielestäni tämä katsojaa yllättävä ominaisuus myös sopii MIR Collectiven estetiikkaan.

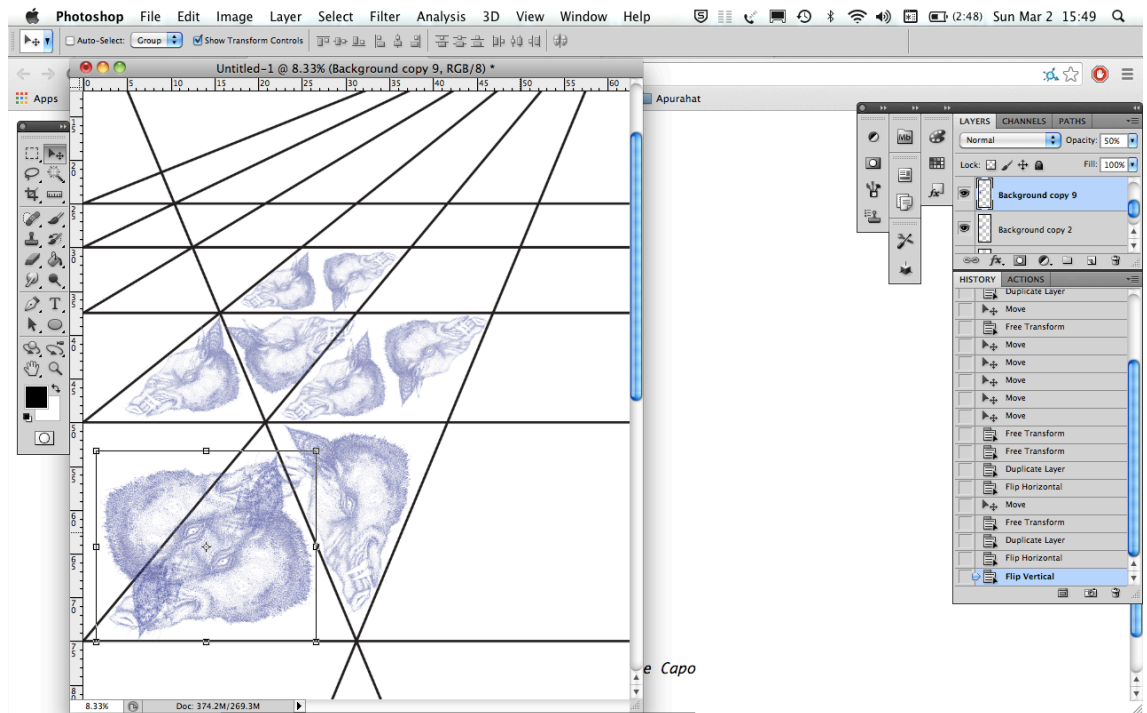
Tästä eteenpäin kuosin suunnittelu siirtyi digitaalisesti sommiteltavaksi. Skannasin valmiin luonnoksen JPG-muotoisena teräväpiirtokuvana ja viimeistelin sitä Adobe PhotoShop CS 5-kuvankäsittelyohjelmassa. Ennen sommittelukokeiluja kuva oli leikattava digitaalisesti taustastaan, jotta sitä oli mahdollista sommitella päällekkäin.

Graafisten muotoilijoiden sommittelukaavoja soveltaen piirsin Adobe Illustrator CS5-piirto-ohjelmalla muutaman piirtopohjan perspektiivin hahmottamista helpottamaan. Kuvaesimerkkinä käytän Villardin diagrammia, jonka piirsin graafikko Daniele Capon blogikirjoituksessa vuonna 2009 julkaistuja ohjeita mukaillen (kuva 20). Perspektiiviviivojen taitekohtiin piirsin ns. ”snap pointeja” eli sommitelupisteitä, joihin kuvankäsittelyohjelma automaattisesti hakeutuu. Näin sommiteltavia paloja pystyi skaalaamaan ja napsauttelemaan nopeasti haluamiini kohtiin. Osassa kokeiluja käytin yksinkertaista ruudukkoa, johon piirsin sommittelupisteitä käsituntumalla. En työssäni erittele käyttämiäni metodeja tämän tarkemmin suojellakseni MIR Collectiven hyväksi tuottamaani aineistoa.

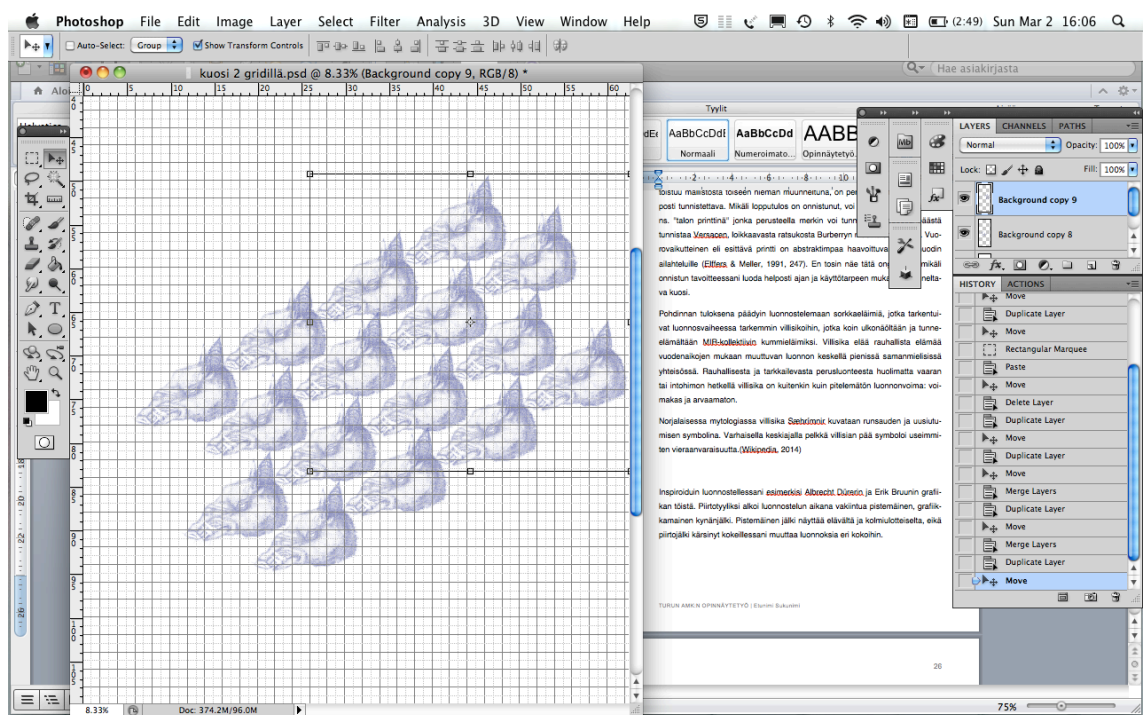
Menetelmä osoittautui pian nopeaksi tavaksi hahmotella kuosin asettelua ja skaalaa haluttuun suuntaan. Ensimmäisiä digitaalisia kokeiluja tehdessäni otin tietokoneen näytöstä kuvakaappauksia, joissa työni vaihe näkyy rinnakkain kellonajan kanssa (kuvat 20-24). Näin suunnittelun tehokkuutta ja nopeutta oli yksinkertaista arvioida. Esittelen kuvaesimerkein neljä kahdestakymmenestä eri kuosikokeilustani. Kahteenkymmeneen neljällä eri sommittelupohjalla sommiteltuun kokeiluun kului yhteensä 2,5 tuntia.

Kuvakaappausten perusteella pidimme vaatesuunnittelija Minna Leinosen kanssa uuden, kuosin suuntaa pohtivan tapaamisen. Leinonen piti hyvänä ideaa suunnitella mittakaavaltaan pieni kuosi, joka kauempaa tarkasteltuna muodostaa suuremman kuvion. Kuosikokeilujeni pohjalta miellyttävimpänä Leinonen piti sommittelukokeilua 4 (kuva 24), jossa moduulit ovat hieman limittäin. Olimme samaa mieltä, että näin kuosiin saatiin kaivattua kolmiulotteisuutta. Yksi tärkeimmistä Leinosen oivalluksista liittyy kuosin tunnistettavuuteen: entäpä jos MIR Collectiven klassikkokuosin tunnistettava elementti on sen huomiota herättävä ja ainutlaatuinen sommittelu eikä niinkään itse kuva-aihe?

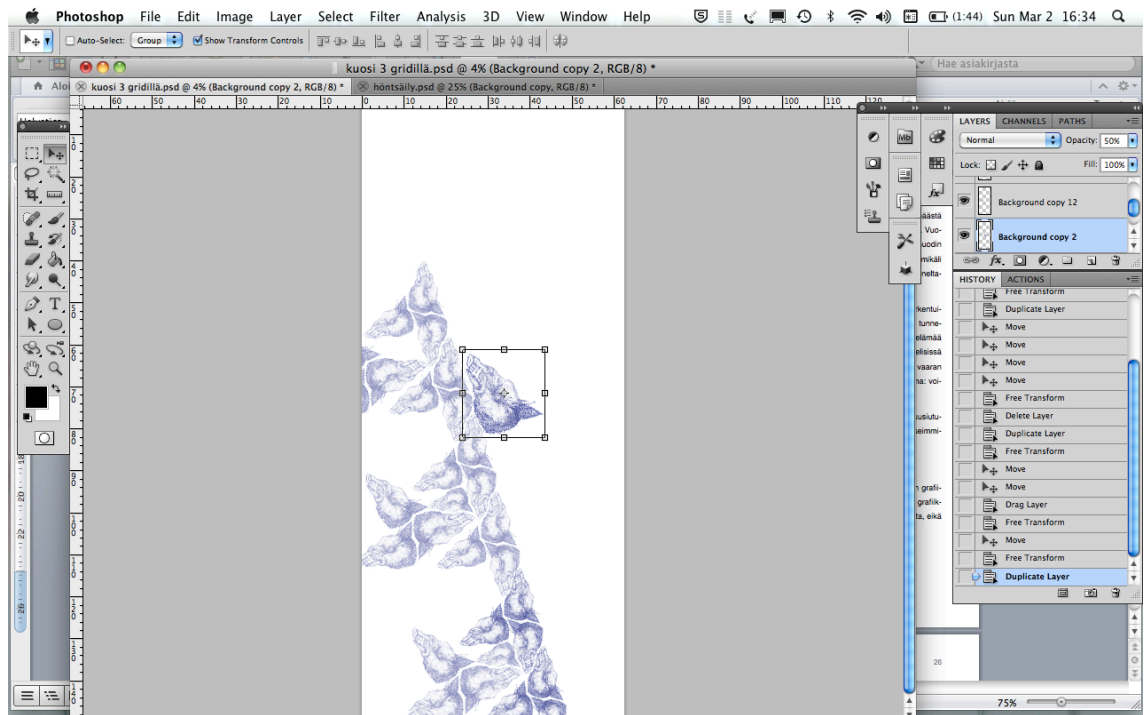
Keskustelumme pohjalta päätimme kokeilla selkeästi nousevaa tai laskevaa asettelua, jossa sian pään koko vaihtelee maltillisesti luoden rytmikkään kokonaisuuden. Keskusteluissa pohdimme myös, miten hyödyntää visuaalisesti moduulien väleihin jäävää tyhjää tilaa.

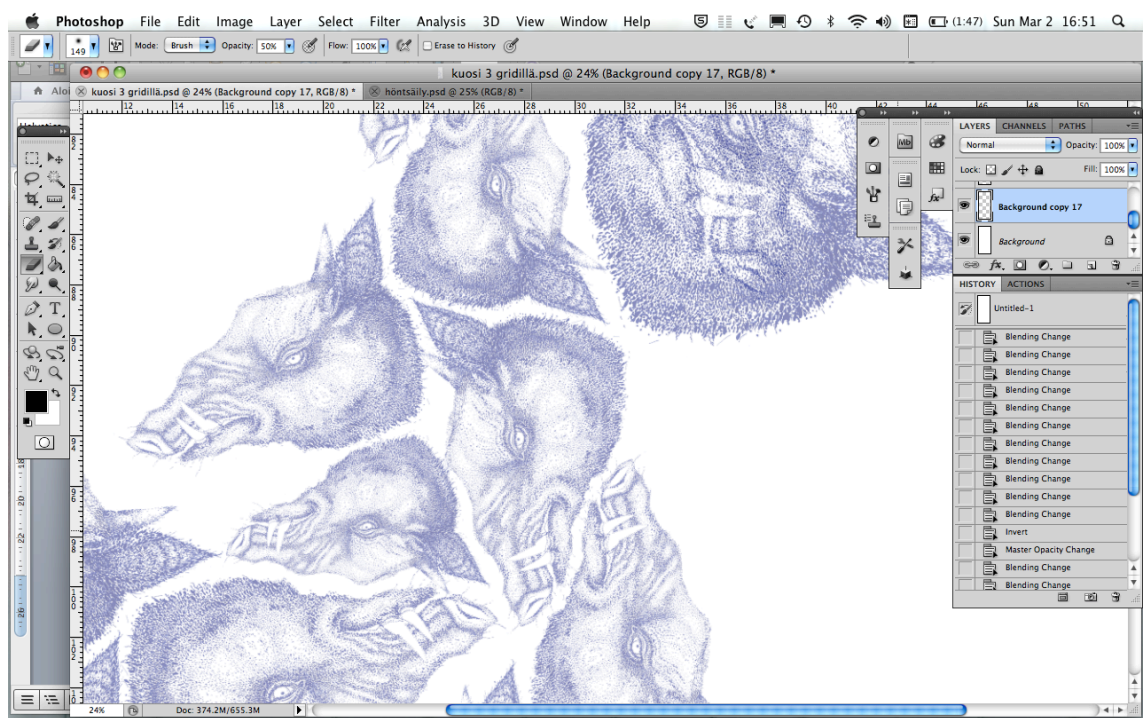
Kuva 20. Digitaalinen sommittelukokeilu 1.

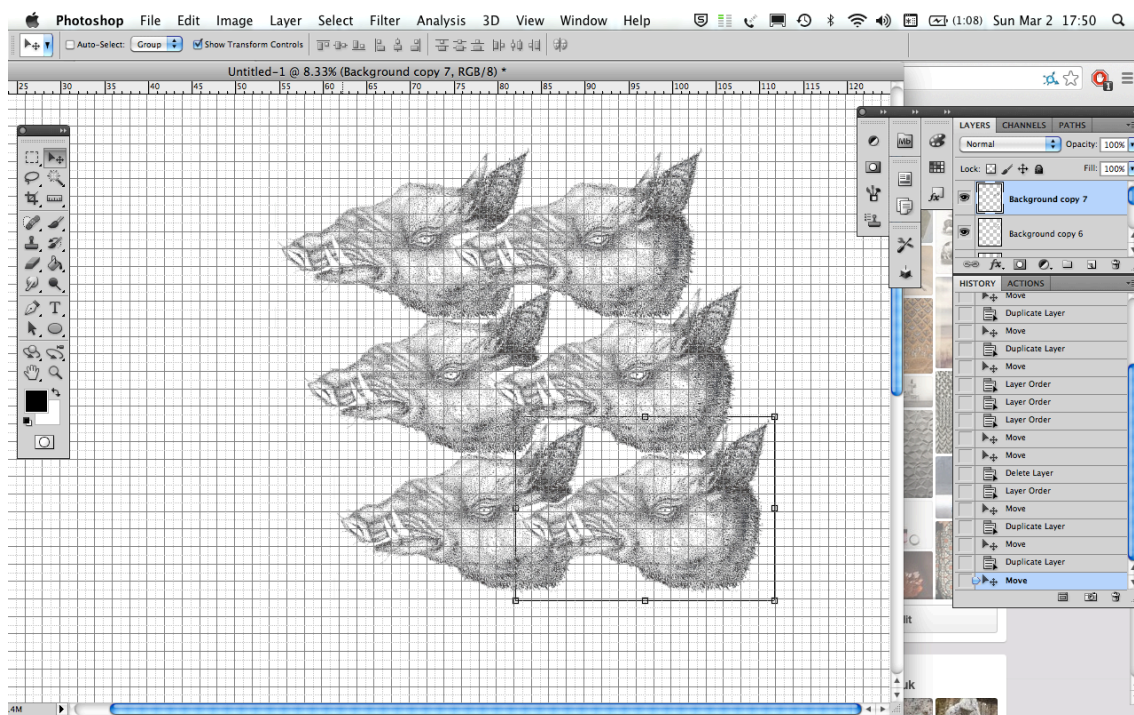
Kuva 21. Digitaalinen sommittelukokeilu 2.

Kuva 22. Digitaalinen sommittelukokeilu 3.

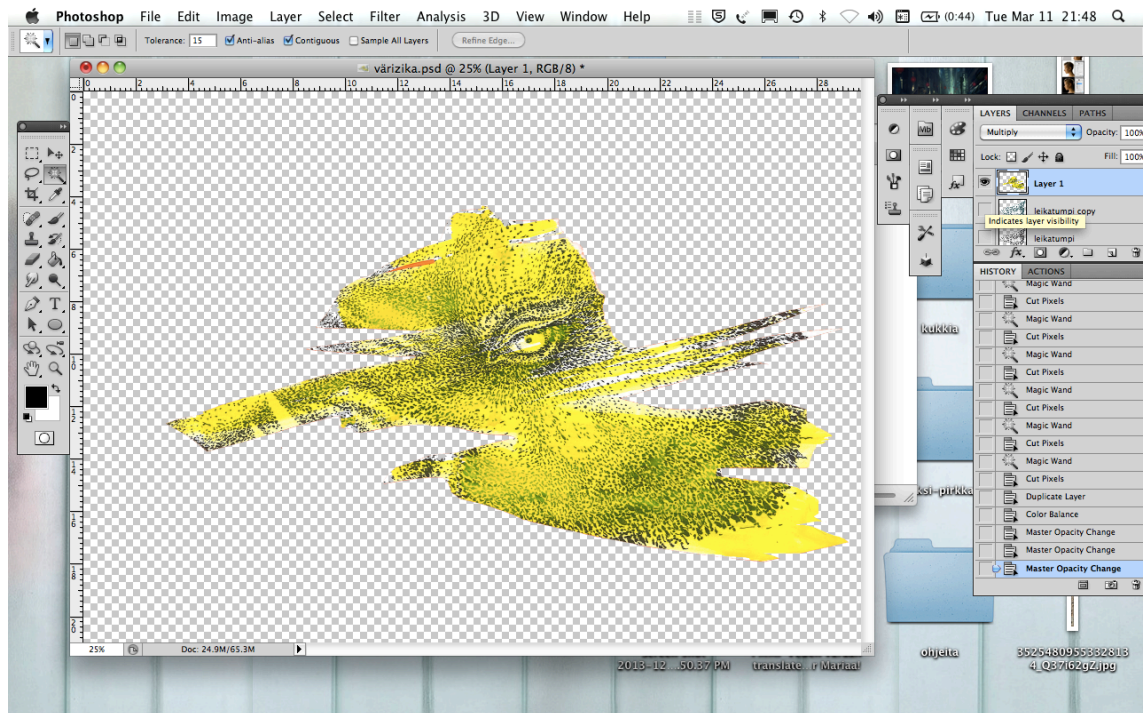
Kuva 23. Yksityiskohta digitaalisesta sommittelukokeesta 3.

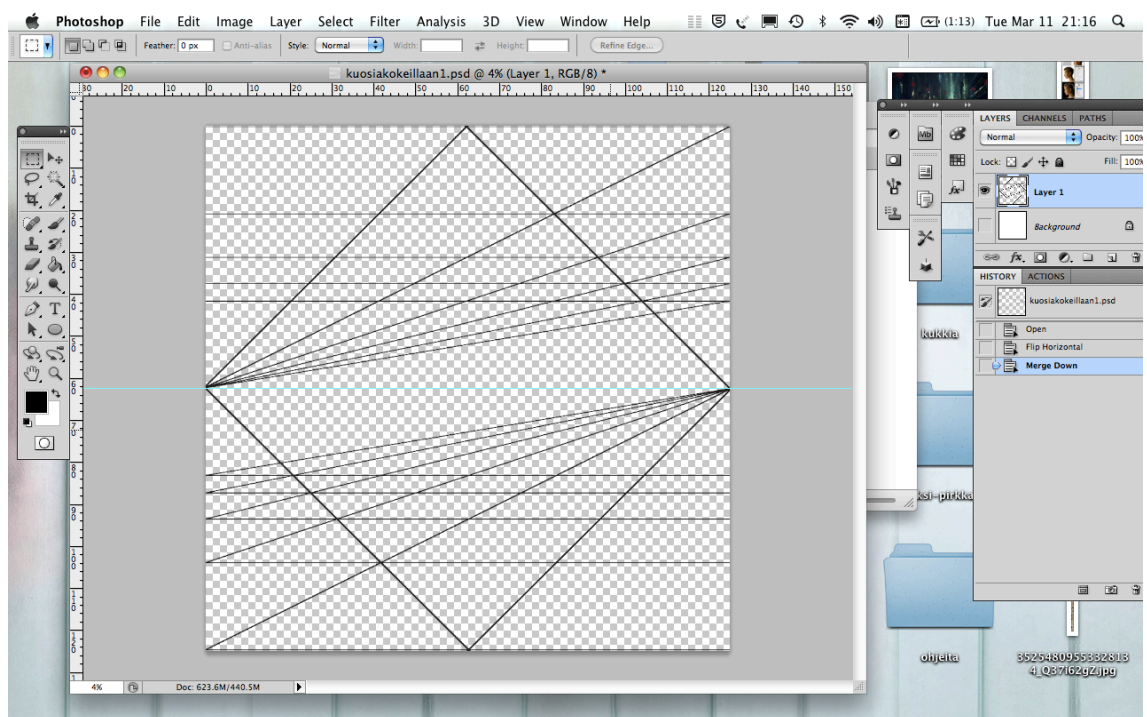
Kuva 24. Digitaalinen sommittelukokeilu 4.

Palautekeskustelujemme jälkeen olin valmis aloittamaan yhden viimeistellyn kuosin työstämisen. Palautekeskusteluissa esiin nousseiden seikkojen lisäksi sain idean kokeilla moduulien osittaista värittämistä kokonaisuuden visuaalista mielenkiintoa lisätäkseen. Maalasin tulosteen päälle keltaisella akryylimaalilla sian päähän ns. roiskeen (kuva 25). Tämän jälkeen vielä leikkasin maalatun osion irti paperista ja skannasin sen digitaaliseen muotoon. Tämän osan sommittelin läpikuultavana kerroksena alkuperäisen piirroksen päälle. Visuaalinen lopputulos oli kaoottinen mutta ehdottoman mielenkiintoinen, ja päätin käyttää sitä osassa valmista kuosia lisämaustetta tuomaan.

Kuosin asettelun pohjana käytin omaa versiotani Villardin diagrammista, jossa käänsin kaksi pakopisteruudukkoa vastakkain luoden näin surrealistisen asetelman (kuva 26).

Kuva 25. Akryylimaalattu ”roiske”.

Kuva 26. Villardin diagrammia soveltaen piirretty pohjaruudukko.

7 TULOSTEN TARKASTELU

Ensimmäinen tutkimuskysymyksenäni käsitteli moduulirakenteen soveltuvuutta kuosin suunnitteluun. Kysymys auttoi tutkimaan käsillä olevaa materiaalia ja selvittämään, onko ideaa järkevää viedä eteenpäin. Heti alkuun tekemäni sommittelututkielmat havainnollistivat modulaarisen rakenteen jatkokehittelymahdollisuudet ja antoivat pohjan jatkaa eteenpäin.

Lukuisat havainnollistavat kuvat kuosin suunnitteluprosessista todistavat modulaarisen kuosin olevan helposti ja nopeasti muunneltavissa. Jo tämän prosessin puitteissa sommittelukokeiluista syntyi noin tusina kuosin aihiota. Vaikka itse moduulin luominen ja muotoilu vie työaikaa runsaasti, maksaa sen tuomat käyttömahdollisuudet itsensä takaisin. Tavoite suunnittelutyön tehostamisesta toteutui. Tämä on helppo todeta itse kuosin sommitteluun ja viimeistelyyn käytetyn ajan lyhennyttyä entiseen työtapaan verrattuna.

Asettelen manipuloinnin lisäksi modulaarinen rakenne helpottaa kuosin eri osien värin, läpikuultavuuden ynnä muiden ominaisuuksien muuntelua ja siten jo suunniteltujen kuosien päivittämistä vaikkapa kevätsezonkiin. Tämän työn puitteissa tutkimatta jäi myös muita metodin antamia mahdollisuuksia, kuten valmiiseen kaavaan asettelu, joka voisikin olla MIR Collectivelle seuraava jatkokehittelyn aihe.

Tämän prosessin lopputuloksena syntyi yksi valmiiksi työstetty modulaarinen printti(kuva 27). Visuaalisilta ominaisuuksiltaan printti on mielenkiintoinen ja rikas sekä MIR Collectiven tyyliin sopiva. Tämän työn yhteydessä lopullisesti viimeistely kuosi ei kuitenkaan ole välttämättä lopullisessa muodossaan, vaan voi kokea muutoksia tuotekehittelyprosessin aikana.

Vaikka modulaarinen metodi on suurelta osin suunniteltu itselleni työkaluksi, uskon myös Minna Leinosen ja siten MIR Collectiven hyötyvän siitä samalla tavalla. Prosessin aikana tehdyn tutkimuksen ja pohdinnan myötä meille avautui uusia näkökulmia ja mahdollisuuksia kuosien käyttöön. Koska työn tavoitteena oli ratkaista MIR Collectiven konkreettisia ongelmia, on ilahduttavaa huomata

tulosten osuvan maaliin. Metodi vähentää kuosin sommitteluun kuluvaan aikaa ja antaa mielenkiintoisia, uusia vaihtoehtoja suunnitteluun. Työn onnistumisen kannalta oleellista oli Leinosen kanssa käyty vuoropuhelu, eikä lopputulos olisi samanlainen mikäli olisin toiminut täysin itsenäisesti.

Kuva 27. Esityskuva kuosista vaatteessa.

8 YHTEENVETO

Saavutin työssäni asettamat tavoitteet eli suunnittelin MIR Collectiven käyttöön muunneltavan vaatetuskuosin. Työni tavoitteena oli löytää uusi tekemisen tyyli sekä itselleni että MIR Collectivelle. Työ oli haastavaa mutta palkitsevaa, sillä sen aikana jouduin pohtimaan oman suunnittelutyöni metodeja ja lähtökohtia sekä löytämään luovia uusia näkökulmia saavuttaakseni toivotun lopputuloksen.

Ideaalimaailmassa suunnitellessani haluaisin tietenkin hioa kaiken prikulleen visioni mukaiseksi. Mutta suunnittelijana on myös kohdattava työelämän kannalta oleelliset rajoitteet ja vaatimukset. Prosessin jälkeen tuntuu siltä, että olen ottanut jo muutamat ensimmäiset askeleet työtapaan, joiden avulla pystyn toteuttamaan omia sekä MIR Collectiven taiteellisia tavoitteitani tyydyttävällä tavalla taloudellisten realiteettien rajoissa.

Työ eteni sykleittäin ja paikoittain tuskastuttavan hitaasti kokopäivätyöni ohella, mutta resursseihini suhteutettuna lopputulos on itseäni tyydyttävä. Työkaluna modulaarinen kuosi tuntuu prosessin jälkeen verrattoman näppärältä, vaikkakin kehitettävää ja kokeiltavaa on vielä paljon. Vaikka työni tulos eli modulaarinen kuosisuunnittelu ei ole suoraan kenenkään muun toistettavissa tai kopioitavissa, on se juuri oman ja MIR Collectiven työn kannalta tärkeä oivallus.

LÄHTEET

- Anttila, P. 2000. Tutkimisen taito ja tiedon hankinta. Taito-, taide- ja muotoilualojen tutkimuksen työvälineet. Hamina: Akatiimi Oy.
- Anttila, P. 2005. Ilmaisu, teos, tekeminen ja tutkiva toiminta. Hamina: AKATIIMI Oy.
- Artomaa, U. 2007. Sulka ja kynä: Erik Bruunin julisteita ja käyttögrafiikkaa. Helsinki; Grafia Ry.
- Bowles, M. & Isaac, C. 2009. Digital Textile Design. Lontoo: Central Saint Martins Book Creation.
- Bradley, S. 2012. How to Choose the Right Grid. Tietoja Grid-tekniikasta. Viitattu 02.03.2014 <http://www.vanseodesign.com/web-design/grid-choices/>.
- Brauckmuller, C. 2010. Grid-based Web Design Simplified. viitattu 02.03.2014 <http://www.smashingmagazine.com/2010/04/29/grid-based-web-design-simplified/>.
- Capo, D. 2009. Villard Diagram. Ohje Villardin diagramin käyttöön. Viitattu 02.03.2014 <http://danielecapo.com/blog/2009/05/04/villard-diagram.html>
- Elffers, J. & Meller, S. 1991. Textile Designs. 200 Years of Patterns for Printed Fabrics arranged by Motif, Colour, Period and Design. New York: Polkadot Inc.
- Encyclopaedia Britannica 2014. Artikkelit villisioista. Viitattu 02.03.2014. <http://global.britannica.com/EBchecked/topic/70675/boar>
- Hämeenlinnan taidemuseo 1999. Albrecht Dürer: Grafiikan mestariteoksia. Weimar: VDG-Verlag
- Nurmi, T.; Rekiaro, I.; Rekiaro, P.; & Sorjanen, T. 2004. Uusi suomen kielen sivistysanakirja, Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- The Grid System 2014. Ohjesivusto eri grid-tekniikoista. Viitattu 02.03.2014 <http://www.thegridsystem.org/>
- Udale, J. 2008. Textiles and Fashion. Lausanne: AVA Publishing SA.
- Zak, Anatoly, 2014. Artikkelit MIR-avaruusasemasta. Viitattu 02.03.2014 <http://www.russianspaceweb.com/mir.html/>

KUVALÄHTEET

Artomaa, U. 2007. Sulka ja kynä: Erik Bruunin julisteita ja käyttögrafiikkaa. Helsinki; Grafia Ry.

Elffers, J. & Meller, S. 1991. Textile Designs. 200 Years of Patterns for Printed Fabrics arranged by Motif, Colour, Period and Design. New York: Polkadot Inc.

Hämeenlinnan taidemuseo, 1999. Albrecht Dürer, :Grafiikan mestariteoksia.. Weimar: VDG-Verlag

Osa esimerkkikuosista koossa 1:1

